

# **Katholieke Hogeschool Kempen**

Departement Handelswetenschappen en Bedrijfskunde - Turnhout



## **Arrest Bosman:begin van een nieuw tijdperk in het sportlandschap**

*Zegen of vloek?*

Wouter Vanhove  
3 REC  
Schooljaar 2004-2005

## Voorwoord

Sport boeit mij. Deze passie kan ik niet loslaten. Vooral voetbal geniet mijn voorkeur. Achter een sport schuilen ook personen: de sporters. Zij zorgen voor het succes van hun sport. Deze sporters bezitten bepaalde rechten. Sommige rechten komen tot stand door lange, juridische procedures.

Als laatstejaars student Recht leek het mij dan ook interessant om een eindwerk te maken over het arrest Bosman en zijn gevolgen. Dit arrest zorgt in 1995 voor veel controverse in het rijke, grote voetbalwereldje. Het Europees Hof van Justitie vergroot met deze uitspraak de macht van de professionele EU-sporter wiens contract ten einde loopt. Clubs zijn gewaarschuwd. Hun monopoliepositie verdwijnt. Zij dienen rekening te houden met de eisen van hun spelers. Bovendien opent het arrest Bosman ook andere deuren voor de sporters.

Het betekent een ware revolutie op juridisch vlak. Twee ogenschijnlijk verschillende werelden van sport en recht komen hier met elkaar in aanraking. De laatste tientallen jaren gaan sport en recht echter al hand in hand met elkaar samen. Affaires zoals die van Juan Lozano<sup>1</sup> hebben hier alleen maar toe bijgedragen. Sporters beseffen steeds meer hun rechten.

Daarom hoeft het geen verwondering te wekken dat sporters steeds meer een beroep doen op het recht. Het verdient zelfs een afzonderlijke rechtsdiscipline: sportrecht. Er bestaan dus advocaten die de rechten van sporters verdedigen. De naam Johny Maesschalck zal wel het meest vertrouwd in de oren klinken bij het grote publiek. Als advocaat gespecialiseerd in sportrecht komt hij tegenwoordig het meest in de media. Davy De Beule behoort tot één van zijn cliënten.

Dit eindwerk heb ik niet alleen gemaakt. Bekwame mensen hebben mij uitvoerig geholpen. Ik zou hen dan ook hartelijk willen bedanken. Vooral wil ik mijn eindwerkbegeleider, Johan Gielen, niet vergeten. Hij verdient zeker een speciale vermelding. Hopelijk stel ik hen niet teleur met dit eindwerk.

---

<sup>1</sup> Juan Lozano loopt in 1987 als speler van Anderlecht een dubbele beenbreuk op door een (onzorgvuldige) actie van zijn tegenstander Yvan Desloover, toenmalig speler van SV Waregem. Deze zaak heeft veel aandacht gekregen van de media. Na talrijke uitspraken verklaart uiteindelijk het Hof van Beroep te Antwerpen in 1993 dat Yvan Desloover geen schuld treft. Voetbal is een contactsport waar bepaalde risico's onvermijdbaar zijn.

## INHOUDSOPGAVE

<b>Lijst van vaak voorkomende afkortingen</b> .....	7
<b>Inleiding</b> .....	8
<b>1 Voorgeschiedenis</b> .....	9
1.1 Persoonlijke visie.....	11
<b>2 Europees Hof van Justitie</b> .....	12
2.1 Taak.....	13
2.2 Bevoegdheid.....	13
2.2.1 Waarom niet?.....	14
2.2.2 Waarom wel?.....	14
2.3 Transferregeling.....	14
2.3.1 Economische activiteit.....	15
2.3.2 Niet-economische activiteit.....	15
2.3.3 Interne situatie.....	15
2.3.4 Rechtvaardigingsgrond: financiële evenwicht.....	16
2.3.5 Uitspraak.....	16
2.4 Nationaliteitsclausules.....	17
2.4.1 Relatieve werking.....	17
2.4.2 Rechtvaardigingsgrond: band met de streek of het land.....	17
2.4.3 Uitspraak.....	17
2.5 Gevolgen.....	18
2.6 Persoonlijke visie.....	18
<b>3 Situatie van een professionele voetballer</b> .....	20
3.1 Pre-Bosman tijdperk.....	20
3.2 Post-Bosman tijdperk.....	20
3.3 Persoonlijke visie.....	21
<b>4 Situatie van een professionele voetbalclub</b> .....	21
4.1 Pre-Bosman tijdperk.....	21
4.2 Post-Bosman tijdperk.....	22
4.3 Persoonlijke visie.....	22
<b>5 Omzeiling van het arrest Bosman</b> .....	23
5.1 Anticipatie.....	23
5.2 Chantage.....	24
5.3 Persoonlijke visie.....	24
<b>6 Het statuut van de professionele sportbeoefenaar</b> .....	26
6.1 Wet van 24 februari 1978 betreffende het statuut van de betaalde sportbeoefenaar 26	
6.2 Persoonlijke visie.....	27
<b>7 Situatie van de niet-professionele sportbeoefenaar</b> .....	28
7.1 Complexe regeling.....	28
7.2 Decreet Martens.....	28
7.3 Persoonlijke visie.....	30

<b>8</b>	<b>Arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978</b> .....	31
8.1	Dringende reden.....	31
8.2	Zaak Davy De Beule.....	32
8.3	Persoonlijke visie.....	33
<b>9</b>	<b>Protectionisme</b> .....	33
9.1	Huidige situatie.....	33
9.2	Gedeelde schuld.....	34
	9.2.1 Passieve overheid.....	34
	9.2.2 Arrest Bosman.....	35
9.3	Persoonlijke visie.....	35
<b>10</b>	<b>Geen persoon maar een juridisch begrip</b> .....	36
10.1	Slachtoffer van zijn eigen succes.....	36
10.2	Persoonlijke visie.....	37
<b>Besluit</b>	.....	39
<b>Bibliografie</b>	.....	40
<b>Bijlage</b>	.....	
	Bijlage 1: Arrest Bosman.....	
	Bijlage 2: Wet van 24 februari 1978 betreffende de betaalde sportbeoefenaar.....	
	Bijlage 3: Vaststelling van de verbrekingsvergoeding voor de betaalde sportbeoefenaar .....	
	Bijlage 4: Vereist minimumbedrag voor de betaalde sportbeoefenaar.....	
	Bijlage 5: Decreet Martens.....	
	Bijlage 6: Art. 9 en 10 van het decreet van de niet-professionele sportbeoefenaar in Wallonië.....	
	Bijlage 7: Art. 35 van de arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978.....	
	Bijlage 8: Mening van een deskundige.....	
	Bijlage 9: Zaak Davy De Beule.....	
	Bijlage 10: Voorstel van Ivo Belet.....	

### **Lijst van vaak voorkomende afkortingen**

art.:	artikel
bv:	bijvoorbeeld
EER:	Europese Economische Ruimte
EG:	Europese Gemeenschap
EU:	Europese Unie
EVA:	Europese Vrijhandelsassociatie
FIFA:	Fédération Internationale de Football Association
KB :	Koninklijk Besluit
KBVB:	Koninklijke Belgische Voetbalbond
UEFA:	Union des Associations Européennes de Football

## **Inleiding**

Wie herinnert het zich niet meer? Op 15 december 1995 spreekt het Europees Hof van Justitie het arrest Bosman uit. Op het eerste gezicht lijkt dit geen wereldschokkend nieuws. Toch betekent dit het begin van een nieuw tijdperk.

Wat maakt dit arrest nu zo bijzonder? Wel, het heeft bijzondere implicaties voor de EU. Het arrest Bosman bevordert het verkeer van sporters (werknemers) binnen de EU. Het principe van vrij verkeer van werknemers komt hier echt tot uiting.

In dit eindwerk zal het arrest Bosman nader geanalyseerd worden. Dit arrest stelt immers meer voor dan louter een vod papier. Ook lijkt het niet slecht om een huidige stand van zaken op te maken. Welk effect oefent het arrest Bosman vandaag nog uit?

Eerst behandel ik het arrest Bosman als gegeven. Wat is het arrest Bosman? Wat wil het arrest Bosman nu precies zeggen? De essentie van een arrest vormt het voornaamste punt. Achter dit arrest schuilt ook een persoon. Hoe heet deze persoon? Met andere woorden, wie is Jean-Marc Bosman? Omstandigheden in zijn professionele leven leiden hem van rechtbank tot rechtbank. Wie spreekt het arrest Bosman uit? Het Europees Hof van Justitie belast zich met deze taak. Wat zijn haar argumenten om dit arrest uit te spreken?

Vervolgens bespreek ik de situatie van clubs en spelers in het voetbal. Zowel de periode voor het arrest Bosman als de periode volgend op dit arrest komen aan bod. Heeft dit arrest een (verzurende) invloed op de relatie tussen werknemers (sporters) en werkgevers (clubs)? Dit arrest lijkt toch vooral de clubs te viseren.

Een dreigend gevaar moet je trachten te omzeilen. Er bestaan mogelijkheden om het arrest Bosman op een (subtiele) manier een stapje voor te zijn. Deze toepassingen zal ik dan ook aanhalen.

Het arrest Bosman vormt niet het enige gevaar in het Belgische sportlandschap. Verschillende wetten laten het in ons klein landje toe dat een contract slechts een relatief begrip vormt. Vooral de wet van 24 februari 1978 betreffende de betaalde sportbeoefenaar laat zich op dit vlak gelden. Ook het begrip “dringende reden” in de arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978 wordt in de sportwereld te pas en onpas gebruikt. Het principe komt uitgebreid aan bod in dit eindwerk.

Ook de amateursporters hebben recht op een statuut. In het decreet Martens zal ik hun juridische positie intensief uitleggen. Ook komt de thematiek van de overvloed aan buitenlandse sporters ter sprake.

Eindigen doe ik met een beschouwing over Jean-Marc Bosman. Dit arrest heeft zijn leven toch grondig veranderd. Is hij ook gelukkiger geworden door deze affaire? Of is het uiteindelijk een vergiftigd geschenk geworden?

## 1 Voorgeschiedenis<sup>1</sup>

Jean-Marc Bosman, Belg, is een beroepsvoetballer die uitkomt voor RC Luik op het einde van de jaren tachtig. Sinds 10 mei 1988 heeft hij dus een contract met deze Waalse club<sup>2</sup> voor een periode van twee jaar. Op het eerste gezicht lijkt hier dus weinig aan de hand. We spreken hier over een gewone, middelmatige beroepsvoetballer met een normaal ogend contract. Niets vermoedt dat deze speler in de toekomst voor geschiedenis gaat zorgen. Het probleem duikt echter op wanneer dit contract afloopt. Op 30 juni 1990 verstrijkt immers de termijn van dit contract.

RC Luik biedt aan Bosman op 21 april 1990 een nieuw contract aan voor één seizoen. Met deze stap volgt RC Luik het bondsreglement van de KBVB. De deadline voor de huidige club van de speler tot het indienen van een contractvoorstel luidt immers 26 april 1990. Bosman krijgt dus de kans om zijn contract te verlengen maar één groot obstakel staat hem in de weg: zijn toekomstig maandsalaris<sup>3</sup>.

Want dit salaris vormt een regelrechte schande. RC Luik biedt aan Bosman een beschamend maandsalaris aan wat in economische termen een “habbekrats” betekent. Slechts 30 000 BEF wil de club aan Bosman geven per maand. Dit stelt niets voor als je weet dat Bosman het afgelopen jaar 120 000 BEF heeft verdiend waar wel de premies zijn inbegrepen. Er zijn veel mensen die dit niet zouden pikken.

Het woord “pikken” staat hier dan ook op zijn plaats omdat we hier toch ook wel kunnen spreken van een soort diefstal. Welke club durft zo’n voorstel naar buiten te brengen als ze goed weet wat de speler voordien heeft verdiend? Enige argumentatie voor dit verlaagd aanbod volgt er ook niet voor de speler. Van 120 000 BEF naar 30 000 BEF, dit betekent toch wel een zéér gevoelige daling van het loon.

Het hoeft dan ook geen verwondering te wekken dat Bosman hier niet mee akkoord gaat. Toch heeft Bosman in principe geen recht van spreken. In 1990 bedraagt 30 000 BEF het minimumloon volgens de KBVB. Dit staat vermeld in haar bondsreglementen. Op dat vlak volgt de club RC Luik dus in feite alleen maar de reglementen van de KBVB.

Aangezien Bosman het voorstel weigert te ondertekenen, wordt hij op een transferlijst geplaatst. Dit wordt ook bepaald door de reglementen van de KBVB. Bosman, einde contract, ziet zijn naam dus verschijnen op de lijst van transfereerbare spelers. Bosman geniet nu tussen 1 en 31 mei 1990 van het systeem van een “verplichte” transfer.

Indien een club interesse betoont voor de speler Bosman, zal deze club 11 743 000 BEF op tafel moeten leggen voor RC Luik. De huidige werkgever van Bosman kan zich in die periode daar dan ook niet tegen verzetten. Dit bod moet RC Luik dan ook accepteren, ook al is het niet akkoord met dit bedrag. Deze opleidings- of transfervergoeding vindt haar basis bepaald op het huidige bruto jaarinkomen van de betrokken speler. Dit bedrag wordt dan ook nog vermenigvuldigd met een coëfficiënt in functie van de leeftijd.

Bosman hoeft het (schandalige) voorstel van RC Luik dan ook niet te aanvaarden. Bijtekenen mag maar is zeker geen verplichting. Er zijn nog andere opties mogelijk. Het enige probleem luidt natuurlijk wie bereid is om deze hoge transfersom te betalen voor

<sup>1</sup> De volledige voorgeschiedenis en afwikkeling van het arrest Bosman kan je lezen in bijlage 1 van dit eindwerk.

<sup>2</sup> Het ter ziele gegane RC Luik speelt in die periode in de eerste klasse van het Belgische voetbal op het sfeerloze en kille Rocourt.

<sup>3</sup> Sportief heeft hij misschien ook nood aan een nieuwe uitdaging.

Bosman. De term “hoog” verdient hier haar gebruik want de transfersom staat niet in verhouding tot het aanbod van RC Luik. Ze houdt alleen maar rekening met het huidige loon van de speler.

Bovendien loopt het contract van de speler in kwestie ook nog eens af. “Vrij” betekent in die periode echter nog niet “vrij”. Welk recht bezit RC Luik dan nog om zulk bedrag te kunnen innen? Gelukkig voor RC Luik heeft de club dan nog de steun van de KBVB dat met een oeroud reglement in feite de clubs bevoordeelt!

Verrassend zal het niet overkomen, maar Bosman vindt in de maand mei geen ploeg die hem wil aantrekken of kopen. De rollen zijn nu wel omgedraaid. De periode van de “verplichte” transfer heeft haar einde gevonden. Nu praten we weer over de “vrije” transfer. Deze periode begint vanaf 1 juni 1990. Er vindt dus enkel een akkoord plaats als alle partijen toestemmen<sup>1</sup>.

Uiteindelijk lijkt er een oplossing te komen. In de loop van de maand juli in 1990 heeft het Franse Duinkerken, toen uitkomend in de Franse tweede klasse, wel interesse in de speler Bosman. Zowel RC Luik, Duinkerken en Bosman zelf moeten dus een overeenstemming bereiken of zoeken. Bosman stelt zich tevreden met deze noodoplossing. Andere ploegen kunnen het zich blijkbaar financieel niet veroorloven.

Sportief betekent dit misschien een stapje terug<sup>2</sup>, alles is beter dan te moeten presteren onder een hongeraanbod. Duinkerken biedt Bosman een maandsalaris aan van 100 000 BEF en een indienstnemingspremie van 90 000 BEF. De contracten worden op 27 juli 1990 door alle partijen ondertekend. De transfersom bedraagt 1 200 000 BEF voor één jaar. Bovendien bezit Duinkerken ook een optie om de speler definitief over te kopen na het betreffende jaar. Dit kost de Franse club 4 800 000 BEF. Dit vormt toch wel een groot verschil met de verplichte, oorspronkelijke transfersom van 11 743 000 BEF.

Het einde van de tunnel lijkt in zicht voor Bosman. Toch blijft RC Luik dwarsliggen. Het vertrouwt de financiële situatie van de Franse club niet. De club probeert dan ook al het mogelijke om de transfer te keldereren. Hoe kan RC Luik de transfer nu verhinderen? Alle contracten zijn ondertussen toch al ondertekend. Het probleem stelt zich dat deze contracten een opschortende voorwaarde<sup>3</sup> bezitten.

Deze opschortende voorwaarde bestaat uit het leveren van een transfercertificaat. Als de FFF dit transfercertificaat ontvangt van de KBVB, dan gaat het contract ook effectief in werking. RC Luik belooft aan Duinkerken dat alles wel in orde zal komen. De Waalse club zal aan de KBVB wel vragen om dit te regelen. Doordat de club twijfelt aan de financiële draagkracht van de Franse club, verzaakt het hier aan. Het contract treedt in feite dus nooit in werking.

Bosman walgt van deze affaire. Bovendien schorst de club hem dan ook nog op 31 juli 1990 omdat hij een identiek aanbod van RC Luik nogmaals afwijst. Volgens de bondsreglementen bezit de club ook dit recht. De speler staat dus om in het voetbaltermen uit te leggen “buitenspel”. De club ontnemt de speler dus de kans om zijn beroep uit te oefenen. Rechtvaardigheid lijkt hier mijlenver weg.

<sup>1</sup> Met alle partijen bedoel ik uiteraard de huidige club van de speler, de speler zelf en de mogelijke toekomstige club van de speler.

<sup>2</sup> Duinkerken speelt in die periode immers toch in de Franse tweede klasse. In die periode bezit het Belgische voetbal toch nog enige aanzien.

<sup>3</sup> Een contract onder opschortende voorwaarde treedt pas in werking indien de gestelde voorwaarde zich ook effectief voordoet. Tot dan bezit het contract een schorsende werking.



Verbitterd besluit Bosman de weg te volgen van de gerechtelijke instanties. Hij maakt zijn zaak aanhangig bij de Luikse Rechtbank van eerste aanleg. Ook wil hij zo spoedig mogelijk naar een andere club vertrekken. Om deze reden dagvaardt Bosman RC Luik en de KBVB in kort geding<sup>1</sup>.

De rechter in kortgeding geeft de eiser Bosman gelijk. RC Luik en de KBVB mogen de beroepsmogelijkheden van Bosman niet verhinderen of onmogelijk maken. Bosman heeft dus nu in principe het recht aan zijn kant. Gelijk krijgen is één zaak, maar je gelijk verzilveren buiten de rechtbank behoort toch nog tot een andere dimensie. Dit fenomeen heeft ook Jean-Marc Bosman ondervonden.

Natuurlijk is er met deze beschikking in kortgeding op enkele teentjes getrapt. De KBVB en de clubs lijden door deze affaire gezichtsverlies. Er ontstaan barsten in de stenen muur. De onfeilbaarheid verdwijnt als sneeuw voor de zon. De clubs laten niet met zich sullen. “Wij zullen Bosman wel eens leren wie hier de baas speelt”, luidt de reactie van de clubs in koor.

Vanaf nu behoort Bosman tot de “persona non grata”. Een collectieve boycot wordt gericht tot Bosman. Geen enkele degelijke ploeg zal hem een contract aanbieden, ondanks de beschikking van de rechter in kortgeding. De arme Bosman krijgt dus iedereen tegen zich. Recht is dan toch niet altijd recht. Bosman komt terecht bij middelmatige, Franse ploegen<sup>2</sup>.

Gelukkig behoort Bosman niet tot de opgevers. Hij vraagt dat de Luikse Rechtbank van eerste aanleg een prejudiciële vraag stelt aan het Europees Hof van Justitie<sup>3</sup>. Hier dient hij nieuwe conclusies voor in. Dit betekent het begin van de definitieve overwinning voor Bosman. Het luidt echter ook het einde van zijn carrière als profvoetballer. Je kan nu éénmaal niet winnen zonder te verliezen.

### 1.1 Persoonlijke visie

Bosman behoort tot de categorie van de “slachtoffers”. In heel deze situatie vind ik hier maar één verliezer, namelijk Jean-Marc Bosman zelf. De situatie klinkt ook belachelijk. Je bent einde contract en je verdient ongeveer 120 000 BEF per maand. Het nieuwe voorstel luidt amper 30 000 BEF. Vergeleken met het oorspronkelijke maandloon, is dit een peulschil.

Natuurlijk verplicht niemand Bosman om dit aanbod te aanvaarden. Als dit wel zo zou zijn, dan hebben we hier te maken met malafide praktijken. Hij hoeft niet bij te tekenen bij zijn huidige club. Een andere club kan een uitweg bieden. Natuurlijk wordt de situatie problematisch als er een hoge transfersom op je hoofd wordt geplaatst. Er is immers sprake van een wanverhouding tussen het voorstel van RC Luik en de opleidings- of transfervergoeding. Dit staat totaal niet in evenwicht. De club bezit in deze situatie dan ook alle macht.

Het aanbod van RC Luik klinkt belachelijk en beschamend. Dit is geen bod maar eerder een verbod. Bosman moet 75 % van zijn inkomen inleveren. Dit kan toch niet serieus zijn. Is er bovendien een aanvaardbare verklaring voor het gereduceerde aanbod van RC Luik? Nee, want de club weet wellicht heel goed wat ze doet. RC Luik kent blijkbaar de reglementen

<sup>1</sup> Een procedure in kort geding dient om bepaalde maatregelen te nemen in geval van urgentie.

<sup>2</sup> Onbekende ploegen als Saint-Quentin en Saint-Denis de la Réunion staan op het palmares van Bosman.

<sup>3</sup> Het Hof van Beroep te Luik wijzigt de beschikking tot het stellen van een prejudiciële vraag aan het Europees Hof van Justitie. De rechter in kortgeding had dit namelijk beslist.

van de KBVB in 1990. De club heeft de sleutel in handen. Ze gebruikt de sleutel echter op zulke wijze dat er voor de speler in kwestie geen toe- of uitgang wordt verschaft. Gelukkig heeft de Luikse rechter in kortgeding de speler toch enige vorm van bewegingsvrijheid teruggegeven.

Uiteraard ligt de volledige schuld niet bij de club zelf. Het zijn de reglementen van de KBVB die in 1990 de spelregels bepalen. Zij trekken de grens voor de Belgische clubs. In die tijd liggen de kaarten nu eenmaal gunstiger voor de clubs. Het reglement van de KBVB laat dan ook toe dat RC Luik dit spel kan spelen. In principe kun je RC Luik dan ook geen verwijten maken. Het ethische telt echter ook mee. Op dat vlak scoort RC Luik een ruime onvoldoende.

Als eerste komt Bosman op voor zijn rechten. RC Luik en de KBVB worden met het vingertje gewezen door de Luikse rechter. Op papier ondervindt Bosman geen weerstand meer.

Het volgende probleem luidt dan de solidariteit. De professionele eersteklasseclubs geven aan het woord “solidariteit” een nieuwe dimensie. Niet het slachtoffer krijgt steun maar wel de schuldigen. Bosman loopt vanaf nu rond met het etiket van “zondebok”. Hij durft immers de confrontatie aan te gaan met de clubs en met de KBVB. Wie dit aandurft, toont dat hij veel lef bezit. Moed wordt echter in België niet altijd beloond. Spreken is zilver, zwijgen is goud, komt ook hier weer tot uiting.

## **2 Europees Hof van Justitie<sup>1</sup>**

Bosman vraagt aan de Luikse rechter dat de transferregels en de nationaliteitsclausules niet op hem van toepassing zijn. Hij baseert zich op deze stelling door te verwijzen naar het Verdrag van Rome van 1957. De transferregels van de KBVB en UEFA-FIFA zijn strijdig met dit verdrag, volgens Bosman. Ook een beperking van het aantal buitenlandse EU-onderdanen<sup>2</sup> van een ploeg uit een lidstaat beantwoordt volgens hem niet aan dit verdrag.

Opmerkelijk is deze laatste eis omdat Bosman in deze zaak geen echte hinder ondervindt van de beperking op het aantal buitenlandse spelers. Art. 18 van het Belgische Gerechtelijk Wetboek vindt hier haar toepassing. In dat artikel staat: “Vorderingen kunnen worden ingesteld om een ernstig bedreigd recht te voorkomen”. In deze zaak zijn er nog geen rechten geschonden maar de nationaliteitsclausules bevorderen dit mogelijk wel.

Beperkingen van het aantal buitenlandse EU-spelers in één ploeg kunnen je carrière vernielen. Je kansen verkleinen immers om in het buitenland (EU) aan de slag te gaan. Uiteindelijk verwijst het Hof van Beroep te Luik de zaak naar het Europees Hof van Justitie. Dit doet het Hof van Beroep te Luik niet om zich van zijn verantwoordelijkheid te ontlasten. Het heeft hier goede redenen voor. Er moet immers een prejudiciële vraag gesteld worden aan het Europees Hof van Justitie.

<sup>1</sup> De volledige voorgeschiedenis en afwikkeling van het arrest Bosman kan je lezen in bijlage 1 van dit eindwerk.

<sup>2</sup> In het voetbal geldt er voor het arrest Bosman een beperking van het aantal buitenlandse spelers die bij een club kunnen worden opgesteld. De formule van de 3+2 regel wordt in de meeste competities toegepast. Dit betekent concreet dat bv in Spanje slechts drie buitenlanders op het zelfde moment op het plein mogen staan. Ook is er eventueel plaats voor twee buitenlandse spelers die al vijf jaar ononderbroken spelen in het land van hun huidige club. Bijkomende voorwaarde luidt dan wel dat ze van deze vijf jaar er drie in het juniorevoetbal hebben doorgebracht.

## 2.1 Taak

Het Europees Hof van Justitie bezit de eigenschap van “hoogste rechtscollege” van de EU. Zij controleert of het EG-Verdrag in alle lidstaten haar naleving vindt. Met andere woorden, de EG-wetgeving telt voor alle lidstaten en uitzonderingen worden er niet gemaakt. Vele zaken worden bij het Europees Hof van Justitie aanhangig gemaakt.

Nu doet er zich het volgende feit voor. Het Hof van Beroep te Luik stelt aan het Europees Hof van Justitie een prejudiciële vraag. De uitleg van de EU-wetgeving levert soms complicaties op. Daarom is het uitermate belangrijk dat deze EU-wetgeving een universele dimensie bezit.

Hier zorgt het Europees Hof van Justitie voor. Deze instelling geeft antwoord op de prejudiciële vraag van de verwijzende rechter. Het Hof van Beroep te Luik weet immers niet als de transferregels van de KBVB-UEFA-FIFA en de nationaliteitsclausules tegenstrijdig zijn met sommige artikelen van het EG-Verdrag van Rome te 1957.

De beslissing van het Europees Hof van Justitie dient de nationale rechter dan ook toe te passen in verband met zijn zaak. Recht wordt in feite dus al gesproken vooraleer de vragende rechter zijn uitspraak heeft gedaan.

Het Hof van Beroep te Luik stelt dan ook enkele vragen aan het Europees Hof van Justitie. Zijn volgende reglementen in strijd met art. 39, 81 en 82 van het EG-Verdrag?

- Het contract met een speler uit de EU loopt af. De huidige club is toch nog gemachtigd om een opleidings- of transfervergoeding te vragen aan een andere club uit de EU voor de betreffende speler.

Art. 39 van het EG-Verdrag zegt onder andere: “Het verkeer van de werknemers binnen de gemeenschap is vrij”.

- Nationale en internationale sportverenigingen nemen in hun reglementen op dat er een beperking geldt van het aantal buitenlandse spelers die ook onderdanen zijn van de EU. In hun competities worden er dus grenzen gesteld aan het aantal buitenlandse spelers.

Ook vermeldt art. 39 van het EG-Verdrag het volgende: “Er heerst geen discriminatie op grond van nationaliteit, wat betreft de werkgelegenheid”.

Art. 81 en 82 handelen over de mededinging. Het spreekt zich negatief uit over afspraken tussen ondernemingen, die de vrije mededinging beperken. Er heerst nu in een gemeenschappelijke, vrije markt nu éénmaal het principe van vrije concurrentie. Geen enkele afspraak kan en mag dit verhinderen.

## 2.2 Bevoegdheid

Kan het Europees Hof van Justitie wel antwoorden op deze prejudiciële vragen? Wie zegt immers dat het de bevoegdheid bezit in deze complexe zaak?

### 2.2.1 Waarom niet?

Voor de UEFA en KBVB bestaat er geen enkele twijfel. In deze zaak wordt een verkeerd reglement toegepast, namelijk dat van de FIFA. Dit maakt een internationale transfer afhankelijk van het leveren van een transfercertificaat. De oude club van de speler dient dan ook te bevestigen dat alle financiële verplichtingen van de toekomstige club zijn vervuld.

Het reglement van de UEFA heeft een andere toepassing. Hier wordt de transfer niet afhankelijk gesteld van het betalen van een gewenste opleidings- of transfervergoeding. De speler kan dan toch uitkomen voor zijn nieuwe club, ondanks het uitblijven tot de betaling van een transfersom. De nieuwe club dient dit wel zo snel mogelijk te doen. Anders dreigt schrapping wegens schulden.

Eigenlijk berust deze zaak dus op één groot misverstand. Het hoofdgeding steunt namelijk op een verkeerde toepassing van de reglementen. Het Europees Hof van Justitie hoeft dan ook niet te antwoorden op deze prejudiciële vragen.

Er luidt ook heel wat protest in verband met het uitleggen van de nationaliteitsclausules. Voor tegenstanders vormt dit slechts een hypothetisch geval. Heeft Bosman al ooit effectief hinder ondervonden van deze nationaliteitsclausules? Nee, het zijn alleen maar veronderstellingen.

Hypotheses zijn nog altijd geen feiten. Voor hen bezit het Europees Hof van Justitie dan ook niet de bevoegdheid om te oordelen over een mogelijk, hypothetisch probleem.

### 2.2.2 Waarom wel?

We hebben hier niet te maken met een hypothetische situatie. Het hoofdgeding bestaat effectief. Een eventuele, verkeerde toepassing van de reglementen kan dit niet verhinderen. Hoe je het ook bekijkt, Bosman richt zich zowel tot UEFA en FIFA. Ook het UEFA-reglement vormt voor Bosman een tegenstrijdigheid met het EG-Verdrag.

Eigenlijk beaamt de verwijzende rechter dit alleen maar. Wat ik wil zeggen is dat zowel het UEFA-reglement als het FIFA-reglement mogelijk strijdig zijn met het EG-Verdrag.

Inderdaad, de nationaliteitsclausules leveren nog geen daadwerkelijke schade op voor Jean-Marc Bosman. Alleen kun je in België blijkbaar een vordering instellen om een schending van een ernstig bedreigd recht<sup>1</sup> te voorkomen.

Het Hof van Beroep te Luik heeft dit alleen maar toegepast. Er ontstaat immers een bedreiging van de kansen door deze nationaliteitsclausules om in het buitenland (EU) je brood te verdienen.

## 2.3 Transferregeling

Het Europees Hof van Justitie bezit dus een grote verantwoordelijkheid. Gaat deze instelling op de eisen van Bosman in, dan dreigt er een ware revolutie in de sportwereld. Het Europees Hof van Justitie weet dus waar het aan begint.

### 2.3.1 Economische activiteit

---

<sup>1</sup> Zie art. 18 van het Belgisch Gerechtelijk Wetboek

Vooral het volgende feit vormt een belangrijk gegeven. Niet alle vormen van sportbeoefening vallen onder de bevoegdheid van het gemeenschapsrecht. Art. 2 van het EG-Verdrag vermeldt het principe van “economische activiteit”. Sporters krijgen dus een beloning voor hun prestaties. Ze ontvangen meer dan alleen maar de vergoeding van hun onkosten. Logischerwijs vallen beroepsvoetballers hier onder. Ook liefhebbers<sup>1</sup> en semi-beroepsvoetballers mogen niet vergeten worden.

De KBVB ontkent dit niet maar volgens hen dient men wel een onderscheid te maken. Je hebt grote clubs en kleine clubs. Het verschil in economische activiteit bij deze clubs oogt soms immens.

Bovendien stelt voetbal niet zomaar een economische activiteit voor. Het voetbal verschilt in dat opzicht toch wel van andere economische activiteiten. Het voetbal leeft van haar transferinkomsten. In economische termen betekent voetbal “big business”. Voetbal en geld, het vormt een Siamese tweeling zowel op als naast het veld.

Dit uit zich ook op het veld. Rijke clubs draaien meestal bovenaan mee in de rangschikking. Clubs met minder financiële middelen stellen zich meestal tevreden met een plaats in de grijze middenmoot. Het economisch aspect in het voetbal valt dan ook niet te onderschatten. Sommige clubs hebben nood aan deze inkomsten.

Uiteraard toont het Europees Hof van Justitie begrip voor deze opvattingen en reacties. Toch moet het recht voor deze instelling toegepast worden, ondanks de mogelijke gevolgen van deze uitspraak. Recht moet in alle tijden en in alle soorten van situaties zegevieren.

### 2.3.2 Niet-economische activiteit

Het gemeenschapsrecht bemoeit zich dus met sport in termen van economische activiteit. Wat luidt dan de situatie bij interlands? Geldt hier ook het principe van economische activiteit?

Nee, alleen voor niet-economische doeleinden bezwijkt het Europees Hof van Justitie. Een interland<sup>2</sup> draait niet om centen. Hier speelt het eergevoel een grote rol. Je bent fier om je land te vertegenwoordigen. Het land staat centraal, niet de financiën. Alle supporters steunen dan de ploeg. Iedereen staat achter het land.

Wie denkt dat de nationale ploeg van België binnenkort bestaat uit ondermeer een Portugees, een Spanjaard en een Duitser, komt bedrogen uit. Hier geldt het vrij verkeer van werknemers niet. Het draait hier immers niet om economische doeleinden.

### 2.3.3 Interne situatie

Er blijft echter nog een belangrijke vraag onbeantwoord. Hebben we hier niet te maken met een zuivere interne situatie? Het probleem gaat hier toch over een Belgische profvoetballer Bosman die in een conflict geraakt met zijn Belgische club RC Luik. Bovendien speelt de KBVB in deze affaire ook een cruciale rol. De eisers en verweerders bevinden zich dus op Belgische bodem. Het probleem situeert zich dus in één land.

<sup>1</sup> Met deze categorie (liefhebbers en semi-beroepsvoetballers) bedoel ik zowel spelers van tweede nationale en hoger als onze vedetten in de provinciale afdelingen. Ze ontvangen uiteraard meer dan alleen maar de vergoeding van hun onkosten. Je zou tegenwoordig raar opkijken hoeveel geld er circuleert in het provinciale circuit.

<sup>2</sup> Ik hoop dat de meeste Rode Duivels eerst aan ons, supporters, denken. Wie alleen aan de centen denkt, verdient het niet om het nationale shirt te dragen.

In ieder geval is dit een interessante materie om eens naderbij te bekijken. Het land België speelt in deze zaak inderdaad een bepalende rol. Het verhaal speelt zich echter niet alleen in België af. Ook een club uit een andere EU-lidstaat (Frankrijk) heeft haar aandeel in dit verhaal. Duinkerken biedt aan Bosman een voorstel aan. Uiteindelijk gaat Bosman op dat voorstel in.

Nu kan de andere lidstaat in dit verhaal niet meer worden weggeveegd. Jean-Marc Bosman verklaart zich akkoord om in een andere lidstaat een economische activiteit uit te richten. Art. 39, lid 3, sub a komt hier ter sprake: “het recht om in te gaan op een feitelijk aanbod tot tewerkstelling”.

Deze affaire beperkt zich dus niet tot één EU-lidstaat. Het principe van een zuivere, interne situatie bestaat in deze omstandigheden dan uiteraard ook niet.

#### 2.3.4 Rechtvaardigingsgrond: financiële evenwicht

Een ander argument luidt het financiële evenwicht. Clubs leiden spelers op gedurende hun jeugd. Wanneer ze de kans grijpen om als profvoetballer te debuteren in de eerste ploeg, heeft dit al een hele hoop centen gekost voor de club. Een speler opleiden kost immers geld!

Nu dreigen de clubs door het arrest Bosman niets meer te ontvangen als deze spelers einde contract zijn. Wat heeft het dan nog voor zin om jonge spelers op te leiden? De machtige, rijke clubs plukken ze dan toch weg. Het Europees Hof van Justitie antwoordt dat er alternatieven mogelijk zijn.

#### 2.3.5 Uitspraak

Het Europees Hof van Justitie bekijkt de situatie van Bosman en vergelijkt dan met art. 39 van het EG-Verdrag. Vindt hier een overtreding plaats van het principe “vrij verkeer van werknemers”?

Met het principe van het vrij verkeer van werknemers valt niet te lachen. Het vormt één van de steunpijlers van de Gemeenschap. Transferregelingen bemoeilijken dit vrij verkeer van werknemers. Ze werken met een fel remmend effect. De rechten van de werknemers (sporters) worden op deze manier geschonden. Het woord “vrij” verdient dan haar plaats hier niet.

Volgens het Europees Hof van Justitie is art. 39 van het EG-Verdrag overtreden in de zaak Bosman. Het principe van vrij verkeer van werknemers wordt hier immers niet gerespecteerd. In deze zaak bezit de speler wiens contract afloopt niet de mogelijkheden om vrij naar een andere ploeg uit de EU<sup>1</sup> over te stappen. Het contract van Bosman loopt af bij zijn huidige club RC Luik. De transferregels van KBVB-UEFA-FIFA bepalen echter een transfervergoeding. Dit is strijdig met art. 39 van het EG-Verdrag.

### 2.4 Nationaliteitsclausules

#### 2.4.1 Relatieve werking

---

<sup>1</sup> Let op, het vrij verkeer van werknemers beperkt zich niet tot de EU! Eigenlijk geldt dit principe voor alle EER-landen. Je kunt de EER beschouwen als een akkoord tussen de landen van de EU en de EVA. Dit akkoord wil ondermeer vrij verkeer van personen en goederen bewerkstelligen, uiteraard tussen de participerende landen. Vier landen telt de EVA: IJsland, Liechtenstein, Zwitserland en Noorwegen. Zwitserland doet wel niet mee met de EER.

De nationaliteitsclausules bewerkstelligen wel geen absoluut effect. Ze verbieden immers geen beperking op het aanwerven van buitenlandse EU-onderdanen. Een Italiaanse club geniet dus de mogelijkheid om drie Spanjaarden en vijf Portugezen aan te trekken.

Natuurlijk vormt de keerzijde van de medaille wel de 3+2 regel. Je kan dus al je buitenlandse spelers, zoals in het vorige voorbeeld beschreven, niet samen op het veld zetten. Op dat vlak belemmert het dus wel de beroepsmogelijkheden van de EU-voetballer.

#### 2.4.2 Rechtvaardigingsgrond: band met de streek of het land

Onbekend maakt onbemind. Het tegenovergestelde geldt echter ook. Bekend maakt bemind. Mensen identificeren zich graag met land- en/of streekgenoten. Wat is er nu mooier dan elf of zoveel mogelijk land- en/of streekgenoten in je ploeg te hebben? Het Spaanse Bilbao bewijst dit alleen maar. Deze Spaanse ploeg speelt niet alleen met elf Spanjaarden maar het zijn bovendien ook nog eens allemaal streekgenoten. Het zijn allemaal Basken die uitkomen voor een Baskische ploeg. De supporters herkennen zich dus in hun ploeg.

Uiteraard ligt de nationaliteit altijd gevoelig. Iedereen is toch fier om Belg te zijn of een andere nationaliteit. Met beperking van het aantal buitenlandse spelers, vergroot je de kans om je eigen landgenoten te laten spelen. Dat is logisch. Hoe minder buitenlanders, hoe meer autochtone spelers. Deze spelers krijgen dan de kans om zich te ontwikkelen.

Het Europees Hof van Justitie geeft als antwoord dat ook voor autochtone EU-onderdanen het principe van “vrij verkeer van werknemers” geldt. Met andere woorden, zij kunnen ook van de ene EU-lidstaat naar de andere gaan. Zij krijgen vanaf nu ook gelijke kansen aangeboden als iedere EU-burger.

#### 2.4.3 Uitspraak

Art. 39 van het EG-Verdrag vertelt ondermeer over de afschaffing van de discriminatie van elke burger uit de EU op grond van nationaliteit. De afkomst van een persoon mag niet leiden tot uitstoting of verminderde kansen op professioneel vlak. Volgens het Europees Hof van Justitie beantwoorden de nationaliteitsclausules van de nationale en internationale bonden hier niet aan. Deze nationaliteitsclausules bewerkstelligen een verminderde kans op tewerkstelling voor een EU-voetballer.

Discriminatie op basis van nationaliteit loert dan ook onvermijdelijk om de hoek. Dit staat dan ook niet in overeenstemming met art. 39 van het EG-Verdrag. De mogelijkheden voor EU-voetballers worden immers beperkt om in de EU hun beroep in ideale omstandigheden af te werken. Het Europees Hof van Justitie oordeelt dat deze nationaliteitsclausules het principe van “vrij verkeer van werknemers” verhinderen.

#### Opmerking

Opmerkelijk spreekt het Europees Hof van Justitie zich niet uit over transfers binnen één lidstaat<sup>1</sup> of over transfersommen van spelers uit derde landen<sup>2</sup>. Het Europees Hof van Justitie spreekt zich ook niet uit over art. 81 en 82 van het EG-Verdrag in verband met de vrije mededinging. Aangezien art. 39 van het EG-Verdrag al is overtreden, heeft dit geen enkele relevantie meer.

## 2.5 Gevolgen

Wat betekent dit arrest? Wat zijn nu de precieze gevolgen van dit arrest?

### Voorbeeld

Een EU-beroepsvoetballer heeft een contract van drie jaar gesloten met een club. Na het derde jaar loopt dit contract logischerwijs af. De huidige club van de speler kan dan vanaf 15 december 1995 niet meer verhinderen dat de speler naar een club in een andere EU-lidstaat trekt. Geen enkele transfer-, opleidings- of promotievergoeding kan de huidige club dan vragen aan de toekomstige club van de speler.

Dit betekent natuurlijk een wereld van verschil ten opzichte van vroeger. Vroeger zogen de clubs voornamelijk de spelers naar zich toe, zelfs wanneer het contract afliep. De spelers waren toen nog verbonden aan hun club.

Een ander belangrijk gevolg luidt dat de nationaliteit niet meer centraal staat. Een Duitse ploeg mag elf buitenlandse EU-spelers opstellen. Een Belg, Nederlander of Deen, het maakt allemaal niets meer uit. Uiteraard bevordert dit het vrij verkeer van werknemers binnen de EU.

### Opmerking

Dit arrest beperkt zich niet tot het voetbal. Alle sporten vallen onder dit arrest waar er sprake is van een “economische activiteit”.

## 2.6 Persoonlijke visie

Het Europees Hof van Justitie heeft grotendeels haar naam en faam te danken te danken aan dit arrest. Zaak C-415/93<sup>3</sup> doet overal wel een belletje rinkelen. Het vormt een begrip in de juridische wereld en ook ver daarbuiten.

Het minste wat je kan stellen, is dat het Europees Hof van Justitie doortastend heeft gewerkt. Ze heeft haar verantwoordelijkheid ten volle genomen. De transferregels van de KBVB-UEFA-FIFA en de nationaliteitsclausules betreffende een beperking van het aantal buitenlandse EU-spelers zijn volgens haar strijdig met art. 39 van het EG-Verdrag.

<sup>1</sup> “Nationale transfersystemen zijn in beginsel onverenigbaar met deze regels, in het bijzonder met art. 81 van het EG-Verdrag.” (BLANPAIN ROGER, Het statuut van de sportbeoefenaar naar internationaal, Europees, Belgisch en Gemeenschapsrecht, Brussel, 2002, p. 15

<sup>2</sup> “Handhaving van het transfersysteem voor spelers uit derde landen is echter in beginsel strijdig met art. 81 van het verdrag, omdat deze bepaling moet worden toegepast ongeacht de nationaliteit van de speler.” (BLANPAIN ROGER, ibidem, p. 16

<sup>3</sup> Zaak C-415/93 verwijst naar het zaaknummer van het arrest Bosman.



Voor het Europees Hof van Justitie staat voetbal gelijk met een economische activiteit<sup>1</sup>. Dit valt niet te ontkennen. Er moet echter wel rekening gehouden worden met de specificiteit van het voetbal en van de sport in het algemeen.

In het professionele voetbal draait het om veel geld. Het vormt er als het ware een sleutelwoord. Het Europees Hof van Justitie heeft misschien iets te weinig aandacht getoond voor de financiële noodzaak van transfersommen bij kleinere clubs. Voor hen vormen deze inkomsten toch wel een belangrijke, grote bron van inkomsten. Dit dreigt nu uit hun handen te glijpen. Slimme voetballers zullen dit arrest immers uitbuiten.

Wie heeft dit allemaal bewerkstelligd? Uiteraard heeft alleen Jean-Marc Bosman hier eer aan. Hij wordt beschouwd als de pionier die alles op de rails heeft geplaatst. Het initiatief komt dus uit van één persoon. Hoe zou de toestand luiden als we leven in een wereld zonder Jean-Marc Bosman?

Dan zou er geen hervorming hebben plaatsgevonden. Slapende honden worden immers niet snel wakker. Waarschijnlijk heersten dan nu nog dezelfde reglementen. Dit vormt misschien ook wel het gevaar van dit arrest. Eigenlijk heeft het betrekking op één persoon maar het geldt wel voor alle EU-onderdanen.

Veralgemening komt de zaak niet altijd ten goede. In het geval van Bosman kun je stellen dat art. 39 van het EG-Verdrag niet is geëerbiedigd. Een eenvoudige oplossing lag volgens mij in die tijd simpel klaar. Indien een speler einde contract meer dan 10 % moet inleveren, heeft een speler altijd het recht om te vertrekken.

Als het bod van de huidige club toch aan deze voorwaarden voldoet (minder dan 10 % loonverlies), moet er wel een mogelijkheid zijn tot betaling van een transfersom. Dit wordt dan berekend op het huidige bod van de club. Hier dient dan wel rekening gehouden te worden met de oorspronkelijke aankoopprijs van de speler. Natuurlijk is dit makkelijker gezegd dan gedaan. De theorie oogt altijd mooier dan de praktijk.

Sommigen<sup>2</sup> verheerlijken dit arrest Bosman. Ze bekijken het echter alleen maar langs één kant, namelijk die van de professionele sporter. Velen vergeten echter dat een sporter niet alleen rechten bezit maar ook plichten.

Het volgende, fictieve voorbeeld zal dit verduidelijken.

### Voorbeeld

Anderlecht trekt een Griekse speler aan van AEK Athene. Deze speler heeft nog een contract lopen van twee jaar bij zijn huidige Griekse club. Anderlecht betaalt 2 miljoen euro voor deze speler. De Griekse speler sluit een contract voor drie jaar bij Anderlecht.

Als dit derde jaar afloopt, kan de speler in principe gratis overstappen naar een andere ploeg uit de EU. Die twee miljoen euro kan Anderlecht dan niet meer recupereren. Is dit eerlijkheid of rechtvaardigheid? Hebben clubs hier dan ook niet hun rechten?

<sup>1</sup> Dit geldt alleen maar als de speler een bezoldiging krijgt voor zijn prestaties. Een speler valt niet onder dit arrest wanneer hij louter zijn onkostenvergoedingen ontvangt.

<sup>2</sup> Roger Blanpain, specialist ter zake, steekt zijn mening niet onder stoelen of banken. Hij aanziet het arrest Bosman als de verlossende stap tot gerechtigheid. Vanaf nu beslist de professionele sporter mee over zijn sportieve en financiële toekomst.

Anderlecht biedt aan haar Griekse speler een degelijk voorstel tot verlenging maar de speler in kwestie weigert. Wie is in deze situatie dan het slachtoffer? De speler of de club? In mijn ogen lijdt hier alleen de club schade en zeker niet de speler. Hij kan zich immers financieel en sportief verbeteren. De club kijkt lijdzaam toe.

### **3 Situatie van een professionele voetballer**

#### **3.1 Pre-Bosman tijdperk**

Het pre-Bosman tijdperk uit zich in een verouderd classesysteem. De clubs bevinden zich fier op de hoogste piramide. De nationale en internationale bonden houden hen stevig bij het handje vast. De spelers staan schuchter op het laagste trapje verlegen te staren. Misschien is dit wel een sarcastische voorstelling van de toenmalige realiteit. Het behoeft echter geen commentaar wie toen de scepter zwaait.

De professionele voetballer staat vóór het arrest Bosman in feite nergens in België. Indien zijn contract afloopt, blijft hij met handen en voeten gebonden aan zijn club. De enige mogelijke uitweg vormt het betalen van een transfervergoeding door een geïnteresseerde club. Deze transfervergoeding staat dan in verhouding tot het huidige loon van de betrokken speler, vermenigvuldigd met een bepaalde leeftijdscoëfficiënt.

Er heerst dus geen enkel probleem als clubs dit bedrag op tafel willen leggen. Het probleem verschijnt pas als geen enkele club bereid is om de nodige transfersom te betalen. Een andere nare bijkomstigheid vormt dan het bod van je huidige club: een bod wat de term “hongerloon” nog niet eens verdient.

De zaak Bosman is het prototype van zulk feit. De professionele voetballer heeft dan niet veel keuze. “Beter iets dan niets”, hoor je dan vaak. Een speler heeft immers ook vaak een taak om zijn gezin te onderhouden. Iedere BEF<sup>1</sup> die dan binnenstroomt, is dan welkom. Ook al weet je dat je speelt voor een dump prijs, namelijk ver onder je financiële mogelijkheden.

#### **3.2 Post-Bosman tijdperk**

Het arrest Bosman brengt verandering van het weer met zich mee voor de professionele voetballer. De gietende regen stopt, de warme zonnestralen verschijnen. Inderdaad, het Europees Hof van Justitie brengt een klimaatsverandering met zich mee.

De professionele voetballer voelt zich nu gesteund door de hoogste gerechtelijke instanties. “Vanaf nu bepalen wij onze toekomst”, luidt het eensgezind in koor. De monopoliepositie van de clubs verdwijnt als sneeuw voor de zon. De spelers bepalen nu mee hun eisen. Natuurlijk kunnen ze met plezier clubs herinneren aan de gevolgen van het arrest van 15 december 1995 in Luxemburg.

Wat wordt het? Gaan we bijtekenen of vertrekken we misschien beter naar een andere ploeg? Verandering van lucht kan immers nooit geen kwaad. Clubs zullen hun spelers geen belachelijke voorstellen meer voorleggen zoals destijds RC Luik. Ze weten immers nu dat de spelers over de mogelijkheid bezitten om gratis te vertrekken naar een andere club. Clubs ontvangen nu geen transfersom meer wanneer het contract van een speler afloopt.

---

<sup>1</sup> In die tijd heersen nog onze oude, Belgische munten.

Dit betekent toch wel een serieus verschil met vroeger. Spelers stellen zich niet meer tevreden met een minimumloon. Vanaf nu profiteren ze dan ook van de betere financiële voorstellen.

### 3.3 Persoonlijke visie

Aan het monopolie van clubs en bonden moest een einde komen. De huidige situatie dreigde anders te escaleren. Ook al betwijfel ik als er zonder een figuur als Jean-Marc Bosman enige verandering had plaatsgevonden.

Nu geldt er voor de professionele voetballer de uitdrukking “free as a bird”. Vogelvrij fladdert hij nu rond van de ene ploeg naar de andere. Een speler einde contract kan immers kiezen waar hij heen wil. Het Europees Hof van Justitie creëert op die manier toch een wanverhouding tussen de spelers en clubs.

Spelers bepalen nu de spelregels en de clubs kunnen nu kiezen als ze meespelen of passen. Vrij verkeer van werknemers is één zaak maar de economische belangen van de clubs tellen toch ook mee. Nu lijken alleen de financiële belangen van de speler door te wegen. Waarden als sentiment, loyaliteit en clubliefde schijnen blijkbaar in Luxemburg onbekend te zijn.

Nee, het Europees Hof van Justitie heeft de sportwereld geen (grote) dienst bewezen met haar uitspraak. Het woord “vloek” wil ik hier niet gebruiken, maar dit arrest wekt voor mij toch eerder een negatieve klank op. Het Europees Hof van Justitie spreekt zich uit over discriminatie maar het werkt het eigenlijk zelf in de hand. EU-spelers worden nu positief gediscrimineerd ten aanzien van clubs. Dat kan toch niet toch de bedoeling zijn van onze hoogste gerechtelijke instelling.

## **4 Situatie van een professionele voetbalclub**

### 4.1 Pre-Bosman tijdperk

Vóór het arrest Bosman hebben Belgische clubs de touwtjes in handen. Hun spelers bezitten immers toch geen vrijheid indien het contract afloopt. De reglementen van de KBVB laten dit nu éénmaal toe.

Opmerkelijk veroorzaakt dit onevenwicht in de verhouding werkgever-werknemer weinig of geen spanningen. Natuurlijk zal het achter de schermen wel eens rommelen maar toch blijft dit meestal dan interne keuken. Je kunt clubs dus veel verwijten maar dom zijn ze zeker niet.

Inderdaad, de macht ligt bij de clubs! Wat ben je echter met een ontevreden, misnoegde speler die absoluut wil vertrekken? Er bestaat dan een grote kans dat deze ontevredenheid zich uit op het veld. Dit leidt tot slechte prestaties. Sportief loopt de club dan schade op. Verminderde sportieve prestaties oefenen ook invloed uit op het financiële beleid van de club.

Wellicht vormt het geen verrassing dat het zolang duurt vooraleer iemand in opstand komt. Belgische clubs hebben immers geen baat bij een ontevreden speler. Bovendien verheugen de meeste Belgische profvoetballers zich in hun contract, zelfs al bedraagt dit een hongerloon. Voetballen voor een appel en een ei levert nog altijd meer op dan passief langs

de zijlijn staan toekijken. Vooral de minder bekende voetballers zullen niet vlug in opstand komen.

Verrassend blijft dan toch dat een middelmatige voetballer het initiatief neemt. In die tijd behoort hij zeker niet tot de toppers. Jean-Marc Bosman bewerkstelligt immers toch een grondige verandering in het heersende voetballandschap. Belgische clubs zullen dit nieuw systeem zeker en vast niet toejuichen.

#### 4.2 Post-Bosman tijdperk

Droevigheid overheerst op 15 december 1995 in België. De uitspraak van het Europees Hof van Justitie komt hard aan voor de Belgische clubs. Een speler wiens contract afloopt, levert voortaan niets meer op. Al die financiële investeringen in spelers kunnen dus vanaf nu niet meer automatisch worden terugverdiend.

Natuurlijk heerst er aan ieder nadeel één voordeel. Belgische clubs kunnen ook de positieve kant van het arrest Bosman bekijken. Vanaf nu bezitten ook zij de mogelijkheid om een “vrije” speler gratis aan te trekken. Op dat vlak scoort het arrest Bosman dan weer wel.

Problematisch wordt de situatie als we de grens oversteken. In het buitenland circuleren budgetten waar Belgische clubs alleen maar van kunnen dromen. De lonen kan je er niet vergelijken met die van in België. Engeland, Duitsland, Frankrijk, Italië, zelfs Nederland biedt hogere lonen aan. Er zijn uiteraard nog landen die meer financiële middelen bezitten.

Wellicht vormt dit geen wereldschokkende vaststelling, maar toch worden de Belgische clubs nu nog eens extra met deze feiten geconfronteerd. Buitenlandse clubs hoeven immers nu ook geen rekening meer te houden met de beperking van het aantal buitenlandse EU-spelers. Op dat vlak kan iedereen in feite dus iedereen aantrekken. Het principe van vrij verkeer komt hier duidelijk tot uiting. De aantrekkelijkheid van het arrest Bosman wordt helemaal reëel als die spelers dan ook niets kosten.

Concurrentieel moet België dus passen met het buitenland. Schaamte past hier niet. Zo luidt gewoon de bikkelharte realiteit. Zelfs de buitenlandse staartploegen bezitten grotere middelen op financieel vlak. Het arrest Bosman vergroot deze kloof alleen maar. Het verschil tussen “arm” en “rijk” wordt alleen maar groter.

#### 4.3 Persoonlijke visie

Wie vindt het arrest Bosman een zegen? Ik durf te beweren dat weinige clubs dit arrest verheerlijken. Vooral de minder kapitaalkrachtige clubs vinden dit arrest een aanslag op hun rechten. Deze clubs leven immers grotendeels van hun transferinkomsten. Nu ontnemt het Europees Hof van Justitie dus de broodnodige inkomsten van deze clubs. Het Europees Hof van Justitie verlegt de blik misschien iets teveel naar één kant. De uitspraak van het Europees Hof van Justitie houdt in mijn ogen (te) weinig rekening met de kosten van jarenlange opleidingen, betalingen van eerdere transfersommen, ... .

Nu staat de deur wel open langs twee kanten maar toch is het evenwicht totaal verstoord. Ook machtige clubs ondervinden niet alleen voordeel van dit arrest. Zij betalen hun spelers nu meer dan voorheen. Wat had je anders verwacht? Spelers kennen hun waarde. Bovendien kan in principe iedereen hen nu aantrekken. Nationaliteit speelt toch geen rol meer. Zo denken (top)spelers sinds 15 december 1995. De speler leidt dus in principe nu de onderhandelingen.

De zoektocht naar spelers ligt nu open maar er zijn uiteraard meerdere clubs die strijden voor een bepaalde speler. Een echte (top)speler wil boter bij de vis. Voldoet de huidige club niet aan de financiële eisen van de speler, dan stapt hij gewoon transfervrij over naar een andere ploeg. De betaalde transfersom wordt door de huidige club dan niet meer gerecupereerd. Je ziet dat ook (top)clubs dan voor een dilemma staan: ingaan op de financiële eisen of de speler transfervrij<sup>1</sup> laten vertrekken met het risico op een groot verlies qua sportief vlak.

Iedereen ondervindt dus zowel voor- als nadelen van dit arrest. Het principe van “vrij verkeer van werknemers” zal ik niet betwisten, maar er zijn natuurlijk wel grenzen. Het vrij verkeer van werknemers mag niet de algemene belangen van de clubs schaden. De werkgevers (clubs) hebben tenslotte ook hun rechten. Een billijke transfervergoeding, rekening houdend met essentiële elementen<sup>2</sup>, verdient zeker een kans.

Vergeet niet dat voor 1995 niemand in opstand komt! Blijkbaar durft men niet of voelt niemand zich geroepen. Misschien heerst er toen ook geen chaos in de verhoudingen tussen clubs en spelers. Op papier bezitten clubs misschien dan wel de macht maar ze misbruiken ze niet. Voor mij vormt de zaak Bosman een spijtig incidenteel voorval. Trouwe clubs worden hier echter wel het slachtoffer van.

## **5 Omzeiling van het arrest Bosman**

Natuurlijk reageren de clubs op het arrest Bosman. Een actie veroorzaakt immers vaak een reactie. Op bepaalde manieren proberen de clubs toch het arrest Bosman te omzeilen. Zo verzekeren zij zich tenminste van een (fikse) transfersom. Wie niet sterk is, moet immers slim zijn. Op die manier sterft het arrest Bosman een stille dood. Het bezit dan slechts een symbolische uitstraling.

### **5.1 Anticipatie**

Een speler verkrijgt zijn vrijheid wanneer zijn contract afloopt. Wat zal dan de volgende, logische stap zijn bij vele clubs? Precies, ze zorgen dat het contract nooit afloopt. Dit kan je op verschillende manieren bewerkstelligen. Clubs bieden hun spelers gewoonweg langdurige contracten aan. In België mag een bepaalde arbeidsovereenkomst voor een betaalde sportbeoefenaar slechts vijf jaar duren. Dit bepaalt de wet van 24 februari 1978 betreffende de professionele sportbeoefenaar.

Waarom gebruik ik het woordje “slechts”? Wel, criticasters beweren dat dit een te lang engagement betekent voor de werknemer (speler). De bewegingsvrijheid van de speler wordt hierdoor gevoelig beperkt. De andere kant van de medaille klinkt toch overwegend positief. Een contract van vijf jaar betekent toch ook dat je gedurende die periode zeker bent van een vast inkomen. Wat klagen sommige personen dan? In een onvoorspelbare economische sector als de sport bieden langdurige contracten zowel aan de werkgever (club of vereniging) als aan de werknemer (sporter) enige vorm van zekerheid.

Het arbeidsrecht drukt toch altijd haar sympathie uit voor de werknemer. Voor haar staat de werknemer toch centraal in de verschillende arbeidsverhoudingen. Ofwel kies je voor

---

<sup>1</sup> Meestal zorgen clubs er wel voor dat het contract niet afloopt.

<sup>2</sup> Met essentiële elementen bedoel ik ondermeer: - Hoe lang speelt de speler al voor zijn club?  
- Hoeveel heeft de club voor de speler betaald?

zekerheid door een lang engagement, ofwel loop je de kans om na afloop van een kortere termijn (bv 1 jaar) op straat te staan.

Andere clubs verkopen hun spelers gewoon tijdens de arbeidsovereenkomst. Uiteraard lukt dit alleen maar als de drie partijen een akkoord bereiken. Zonder akkoord bestaat er immers geen overeenkomst. Alle partijen worden er meestal beter van. Simpel kan het in principe dus niet. Als alle partijen water bij de wijn doen, komt iedereen er als winnaar uit. Er hoeven dan niet noodzakelijk verliezers te zijn.

### Opmerking

Ook het FIFA-transfersysteem van 5 juli 2001 kegelt het arrest Bosman eigenlijk omver. Zo verliest het arrest Bosman toch haar ziel en haar betekenis.

### 5.2 Chantage

Soms spelen clubs het spel hard. Zij willen absoluut niet het risico lopen om een speler gratis kwijt te spelen. Daarom heerst er de laatste jaren een bepaalde trend in het profvoetbal. Bepaalde clubs komen immers aankloppen bij hun spelers wanneer het laatste contractjaar ingaat<sup>1</sup>.

Abnormaal oogt dit niet. Clubs willen weten waar ze aan toe zijn. Bepaalde clubs verbergen hun bedoelingen dan ook niet. Ze maken hun eisen dan ook duidelijk kenbaar aan hun spelers: bijtekenen of onmiddellijk vertrekken naar een andere ploeg. Zo geniet de huidige club tenminste nog van een transfersom.

Weigert de speler bij te tekenen of een transfer te overwegen naar een andere club, dan dreigt vaak het gevaar van de beruchte B- of C-kern. Dit betekent een verwijdering uit de selectie. Verwar dit echter niet met ontslag! De arbeidsovereenkomst blijft immers voortlopen. Beide partijen dienen hun verplichtingen nog steeds na te komen. Het principe van schorsing wordt hier dan ook niet toegepast.

Tegen dat soort van praktijken luidt er een storm van kritiek. Het principe van vrij verkeer komt hier immers in gevaar. Alhoewel spelers in principe vrij kunnen zijn, wordt hen toch de mogelijkheid ontnomen om hun vrijheid uit te spelen op de arbeidsmarkt. In zulke situaties beslist immers de speler niet over zijn toekomst maar wel de huidige club. Het arrest Bosman wordt hierdoor uiteraard op haar kop gezet.

### 5.3 Persoonlijke visie

Over het principe van langdurige contracten valt weinig te discussiëren. Deze vorm van contracten biedt de speler een waarborg voor zijn toekomst. Hij hoeft zich in die periode niet ongerust te maken over het financiële plaatje. Hij zit met andere woorden "safe". Dit beperkt zijn mogelijkheden niet.

Ongepast luidt de wereldwijde kritiek dat clubs misbruik maken van deze langdurige contracten. Wat ik hiermee bedoel, zal ik met het volgende, fictieve voorbeeld duidelijk maken.

### Voorbeeld

---

<sup>1</sup> Uiteraard kan dit ook al eerder gebeuren.

Een speler tekent een contract voor vier jaar bij een Italiaanse ploeg. De transfersom bedraagt 10 miljoen euro. Na 1 jaar verlaat de speler zijn huidige club al. Zijn volgende bestemming leidt hem naar Spanje. Deze Spaanse ploeg telt liefst 30 miljoen euro neer. De Italiaanse club ontvangt dus het drievoudige van de eerder betaalde transfersom terwijl de speler slechts één seizoen heeft meegespeeld.

Vooraf duikt in zulke gevallen de term “mensenhandel” op. Clubs bieden spelers (langdurige) contracten aan om ze weer snel door te verkopen. Spelers vormen in zulke condities geen subject meer maar louter koopwaar.

Natuurlijk ligt de schuld niet (alleen) bij de clubs. Kun je het ze verwijten dat ze proberen geld te vangen voor een speler? Transferinkomsten vormen een wezenlijk bestanddeel in het budget bij vele clubs. Het gemis van deze noodzakelijke inkomsten kan leiden tot financiële consequenties. De link naar het sportieve gedeelte lijkt dan niet ver weg.

Over het principe van zogenaamde “dwang” of “chantage” kan je eindeloos twisten. Ik praat niet goed wat clubs forceren op zulke wijze maar soms heiligt het doel echter de middelen. Trouwens, kun je hier wel spreken van dwang of chantage in de pure zin van het woord? Clubs zetten hun spelers inderdaad onder druk maar de term chantage verdient hier haar plaats niet.

De speler heeft immers een keuze. Hij kan vertrekken naar een andere ploeg of hij kan bijtekenen bij zijn huidige club. In feite vraagt de club geen onmogelijke dingen van de speler. Gaat de speler niet in op de eisen van zijn huidige club, dan blijft ze niettemin toch haar financiële verplichtingen vervullen. De B- of C-kern belemmert dit niet. De sportieve gevolgen berokkenen de speler in kwestie natuurlijk wel schade.

Toch zullen onvermijdelijk velen de link met ontslag leggen. Vooral de term “impliciet ontslag” duikt hier dan op. Omwille van louter extra-sportieve redenen krijg je de kans niet meer om je beroep op een aanvaardbaar niveau uit te oefenen. Is dit geen eenzijdige wijziging van een essentieel bestanddeel van de arbeidsovereenkomst? Vindt hier geen contractbreuk plaats?

Want er is toch sprake van een verandering qua functie van de werknemer (sporter). Een profspeler komt door deze situatie immers terecht in een kern waar veelal amateurs zitten. Hij oefent zijn beroep dan eigenlijk uit in inferieure omstandigheden. Kan dit gerechtvaardigd worden, zeker in deze helse toestanden?

Natuurlijk weet iedereen dat sport wellicht de meest onzekere, economische sector ter wereld vormt. Sportieve garanties bestaan er simpelweg niet. Verwijderingen uit de A-kern kunnen niet aangevochten worden op basis van louter het competitieve. Daarvoor wijkt sport te zeer af van het gewone arbeidsrecht. Sport valt wel onder het arbeidsrecht maar daarmee is dan ook alles gezegd.

Het vormt een te onzekere factor om in geval van precare situaties louter het sportieve argument te gebruiken om zijn gelijk te bekomen. Je kunt dus geen contract ontbinden omdat je vb al twee weken niet meer mag meespelen. Welke waarde zou een contract dan nog bezitten? Dit leidt dan pas echt tot clowneske toestanden.

Ook extra-sportieve redenen dienen zich niet aan om een contract te ontbinden. Natuurlijk bedoel ik hier wel de extreme gevallen niet mee. Zaken als discriminatie en pesten voldoen wel aan die gronden om een contract te ontbinden omwille van extra-sportieve redenen.

Echter heb ik wel geen grote problemen met het feit dat een speler uit de selectie vliegt omdat hij niet wil bijtekenen of weigert te vertrekken. Clubs hebben ook recht op een menswaardig bestaan. Dat zijn nu éénmaal de harde wetten van de sport en van het arrest Bosman. Je oogst wat je zelf zaait.

Uiteindelijk gebruikt de club gewoon al de middelen die ze in bezit heeft. Misschien bevindt de club zich op de grens van het toelaatbare. Zolang die grens echter niet wordt overschreden, valt de club op wettelijk vlak niets te verwijten. Hier geldt gewoon het principe van opkomen voor je eigen belangen.

## **6 Het statuut van de professionele sportbeoefenaar**

Wellicht heeft iedere gedreven sportliefhebber al eens gehoord van de wet van '78. Zo klinkt het toch in de volksmond. Overwegend hoor je hier dan ook een negatieve reactie. Zo wordt deze beruchte wet vaak in de media verwoord. Inderdaad, deze wet vormt wel iets speciaals. Het biedt sporters specifiek de gelegenheid om hun contract te beëindigen. Ieder voordeel heeft zijn nadeel. Daar staat dan natuurlijk wel een fikse schadevergoeding tegenover.

### **6.1 Wet van 24 februari 1978 betreffende het statuut van de betaalde sportbeoefenaar**

Met de wet van '78 bedoel ik uiteraard de wet van 24 februari 1978 betreffende het statuut van de betaalde sportbeoefenaar. Deze wet richt zich specifiek op sporters van een bepaald niveau. Niet iedereen komt hier immers voor in aanmerking.

Amateurs met een arbeidsovereenkomst kunnen zich niet op deze wet beroepen. Zij verdienen hier niet genoeg voor, buiten enkele uitzonderingen. Deze wet richt zich dus echt tot de top. Sporters die minstens 7704 euro per jaar verdienen, vallen hier onder. Vaak wordt deze wet gelinkt aan voetballers. Echt onlogisch klinkt dit niet. Koning voetbal heerst in België en de grootste bedragen circuleren dan ook in deze sport.

De sterkte van de wet toont zich in het feit dat een sporter onmiddellijk en eenzijdig zijn overeenkomst kan beëindigen. De overeenkomst sterft dus onmiddellijk uit. Natuurlijk lijkt dit niet zo bijzonder. Elke werknemer kan immers zijn contract beëindigen wanneer hij dat wil. Dit recht geldt uiteraard ook voor de werkgever. Geen enkele clausule kan dit rechtsgeldig verhinderen. Uiteraard zijn aan zulke beëindigingen wel meestal financiële consequenties verbonden.

Een sporter geniet dus van deze mogelijkheden. De betekenis van een contract of overeenkomst verliest door deze wet veel van haar waarde. Zonder dringende reden kan er dus een einde komen aan de overeenkomst. Dit klinkt dan weer niet logisch.

Natuurlijk bestaat er ook nog een andere kant van het verhaal. Wie deze wet wil gebruiken, zal er een "prijs" voor moeten betalen. Dit bedoel ik zowel letterlijk als figuurlijk. Je kunt niet ongestraft een contract "zomaar" verbreken of beëindigen zonder geldige reden. Vooral de sportieve sanctie komt zeer hard aan. De speler kan tijdens het lopende seizoen niet meer uitkomen voor een ploeg.

Het letterlijk gebruik van art. 4, lid 4 van de wet van 24 februari 1978 houdt in dat de benadeelde partij een vergoeding ontvangt. Dit houdt steek, want de andere partij heeft geen



dringende reden voorgelegd om de beëindiging van het contract te staven. Enige vorm van rechtvaardigheid voor de benadeelde partij misstaat hier dan ook niet!

Wat houdt deze vergoeding in? De berekening van het precieze bedrag heeft een vrij, complexe structuur. Het heeft in ieder geval te maken met het jaarloon van de betaalde sportbeoefenaar en de nog lopende termijn van de overeenkomst.

Ook wordt er gekeken als het contract een bepaalde duur of een onbepaalde duur bezit. De sportbeoefenaar moet zijn nog lopende termijn van de overeenkomst aan de werkgever betalen. Daar komt het eenvoudig gezegd op neer, behoudens enkele uitzonderingen en maximumbedragen.

In principe kan een sportbeoefenaar zich dus vrij kopen. Hij koopt als het ware zijn contract af. Deze vergoedingen kunnen dus tot hoge bedragen leiden. De volgende vraag luidt dan als het echt de moeite loont om de wet van '78 te gebruiken. Het financiële risico is immers groot.

Daarom betekent dit ook de zwakte van deze wet. Wie kan het zich veroorloven om zich vrij te kopen? Je moet al echt financieel en mentaal sterk in je schoenen staan om dit uiteindelijk ook effectief te doen. Bovendien dreigt er ook een probleemsituatie. De rol van "troublemaker" zal op jou kleven.

Dit vormt de figuurlijke prijs van deze wet. Clubs houden niet van werknemers (sporters) die de achterpoortjes van de wet gebruiken om hun vrijheid te bekomen. Normaal gezien vormen de Belgische clubs een pact en sluiten ze de betreffende sporter uit.

Meer als drukkingsmiddel dient deze wet dan ook niet. Vooral vormt deze wet een bondgenoot om anderen uit hun schulp te doen komen. Eigenlijk vormt deze wet dus een wapen, echter wel zonder kogels. Het gevaar bestaat maar het komt echter nooit tot een reële uitbarsting.

In het verleden duiken er uiteraard namen<sup>1</sup> op die deze wet dreigen te gebruiken. Het woord "dreigen" is hier cruciaal. Het blijft immers bij dreigen. Effectief gebruik komt hier zelden of niet voor. De wet van 1978 betreffende het statuut van de betaalde sportbeoefenaar betekent dus niet meer dan een storm in een glas water.

### Opmerking

Deze wet geldt enkel maar in België! Het bezit dus geen Europese of wereldwijde draagkracht.

### 6.2 Persoonlijke visie

Natuurlijk mag deze wet ook weer niet overschat worden. Ze bestaat maar haar bestaan vormt geen onoverbrugbaar probleem. Vooral het dreigement om deze wet te gebruiken, vormt het grote pijnpunt. Belgische (voetbal)clubs zijn bang om een waardevolle speler te verliezen. Door het mogelijk gebruik van deze wet door de speler, zal de club nog meer geneigd zijn om in te gaan op de eisen van de speler.

Altijd heb ik geleerd dat het recht wetten oplegt om individuen en samenlevingen te ordenen. Met deze wet van '78 creëer je juist het tegenovergestelde. In dit geval zegeviert niet het recht. Integendeel, het recht toont met deze wet aan dat recht niet altijd recht

---

<sup>1</sup> Kjetil Rekdal, ex-speler van Lierse, hield deze wet in het begin van de jaren negentig achter de hand.

betekent in de pure zin van het woord. Recht is niet altijd eerlijk! Samen met het arrest Bosman zorgt de wet van de professionele sportbeoefenaar voor een onevenwicht tussen de verhouding werkgever-werknemer. Vooral de rechten van de werknemer worden expliciet benadrukt.

## **7 Situatie van de niet-professionele sportbeoefenaar**

Het arrest Bosman beperkt zich tot profsporters en zij die meer ontvangen dan een vergoeding voor hun onkosten. Hoe luidt dan de situatie bij de amateurs? Worden zij aan hun lot overgelaten? Integendeel, ook hier gelden er bepaalde beschermingsmaatregelen. De nasleep van het arrest Bosman zorgt ook voor een juridisch statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar.

### 7.1 Complexe regeling

Sport behoort in België tot de bevoegdheden van de gemeenschappen<sup>1</sup>. Wat wil dit nu precies zeggen? Iedere gemeenschap kan aan haar inwoners bepaalde wetten opleggen. Deze wetten hoeven niet in andere gemeenschappen te gelden. Men noemt deze wetten decreten. Zij gelden slechts in een bepaald taalgebied of gemeenschap.

Vaak vormt deze complexe, federale structuur van België een grote bron van ergernis. Vlamingen voelen zich gediscrimineerd door Walen en in het zuiden van het land vinden ze dat de Vlamingen te weinig solidariteit tonen. Deze federale structuur bezit dus zeker ook haar mindere kanten.

Dankzij deze bevoegdheden van de gemeenschappen gelden er in België wel twee verschillende decreten of wetten in verband met het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar: - Vlaams decreet (decreet Martens van 24 juli 1996)  
- Waals decreet (van 26 april 1999)

### 7.2 Decreet Martens

Dit decreet regelt de rechten en plichten van de niet-professionele sportbeoefenaar in Vlaanderen. Wat verstaat men onder de term niet-professioneel?

- Vooral zijn het sporters die “om niet” spelen. Ze ontvangen hoogstens een vergoeding voor hun (mogelijke) onkosten, niet meer of niet minder.
- Ook vallen de sporters onder dit decreet die zich niet kunnen beroepen op de wet van 24 februari 1978<sup>2</sup>. Ze zijn wel gebonden door een arbeidsovereenkomst maar ze verdienen niet genoeg om in aanmerking te komen als betaalde sportbeoefenaar.

Wat regelt deze wet nu precies? De tuchtprocedures worden ondermeer besproken maar dit is hier irrelevant. Het decreet bepaalt onder welke voorwaarden een sporter het lidmaatschap mag beëindigen. Die luxe bezit dus de niet-professionele sportbeoefenaar. Hij kan jaarlijks een einde stellen aan zijn lidmaatschapsovereenkomst.

Uiteraard zijn hier vormvereisten voor gesteld. Een rechtmatige beëindiging van het lidmaatschap kan dus alleen maar tot werking komen indien alle voorwaarden zijn vervuld.

<sup>1</sup> Art 4, 9° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen

<sup>2</sup> De wet van de professionele sportbeoefenaar

Zoniet treedt het principe van nietigheid op. De uitgevoerde beëindiging bezit dan geen werkende kracht meer<sup>1</sup>.

Dit vormt toch wel een opmerkelijk gegeven. De niet-professionele sportbeoefenaar, niet gebonden door een arbeidsovereenkomst voor meerdere jaren, verbindt zich dus slechts voor één luttel jaar aan een club of vereniging. Meestal betaalt hij hier als lid een (kleine) vergoeding voor. Dit wordt logischerwijs lidgeld genoemd.

De opgezegde club dient de beslissing van de niet-professionele sporter te eerbiedigen. Tegenwerking wordt niet geduld. Indien dit niet gebeurt, dreigen er strafrechterlijke sancties<sup>2</sup>. Op belemmering van aansluiting bij een nieuwe sportvereniging staan dezelfde sancties.

Dit lijkt op het eerste gezicht logisch. Men moet immers altijd iets achter de hand houden om een decreet haar toepassing te doen vinden. Zo verkleint men toch de kans dat clubs of verenigingen dit decreet niet zullen respecteren.

Door dit decreet moeten clubs inventiever werken. Met inventiever bedoel ik uiteraard een verhoging van de lidgelden. Ieder jaar stijgen de lidgelden, grotendeels uit noodzaak en niet uit puur financieel gewin. Het leven wordt immers duurder in al zijn facetten. Er circuleren meer onkosten. De logische stap luidt dan ook een verhoging van de lidgelden.

Uiteraard mag deze verhoging niet leiden tot selectie. Sport behoort immers toe aan iedereen. Elk kind heeft recht op zijn/haar ontspanning. De situatie rijk-arm mag in principe geen verschil uitmaken. De lidgelden dienen dus redelijk te zijn. De toegankelijkheid van de sport dient gewaarborgd te blijven.

Overeenkomstig het arrest Bosman, kan de club van de niet-professionele sportbeoefenaar ook geen transfer- of opleidingsvergoeding bekomen. Dat vormt dus de essentie van het decreet Martens. Er bestaat niet alleen de mogelijkheid tot jaarlijkse opzegging. Bovendien kan de huidige club of vereniging geen enkele vorm van vergoeding vragen. Ook hier verdwijnen dus wellicht talloze investeringen in spelers als sneeuw voor de zon.

Wat luidt dan de situatie van niet-professionele sportbeoefenaars die gebonden zijn door een arbeidsovereenkomst? Hier neemt de niet-professionele sportbeoefenaar dus de gedaante aan van een werknemer. Indien deze overeenkomst één jaar duurt, vormt er zich geen enkel probleem. Na verloop van één jaar, verstrijkt deze overeenkomst. Veel verschil bestaat er dan ook niet met de mogelijkheid tot jaarlijkse opzegging van het decreet Martens.

Moeilijker wordt de situatie als de arbeidsovereenkomst een langere duur dan 1 jaar bezit. Dan geldt het decreet Martens niet. Indien dit wel zou zijn, bezit de arbeidsovereenkomst geen enkele kracht. Hier gelden de regels van de arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978. Let wel, de werknemers kunnen zich nog altijd baseren op het decreet Martens. Alleen de mogelijkheid tot jaarlijkse beëindiging valt dan weg voor hen die een contract van meer dan 1 jaar hebben onderschreven. Voortijdige beëindiging kan uiteraard wel, mits het betalen van een gepaste schadevergoeding aan de benadeelde partij.

<sup>1</sup> art. 3 §1 Decreet van 24 juli 1996 tot de vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar: “De niet-professionele sportbeoefenaar stuurt een per post aangetekende brief tussen 1 juni en 30 juni aan de opgezegde sportvereniging en aan de sportfederatie op straffe van nietigheid. Pas vanaf 1 juli treedt de brief effectief ook in werking.”

<sup>2</sup> Art. 11 §1 van het decreet Martens voorziet ondermeer volgende straffen: “gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden, geldboetes van 26 tot 2 000 frank”.

Opmerkelijk feit blijft toch het verschil met Wallonië. Daar heerst wel het principe van een “opleidingsvergoeding” onder bepaalde omstandigheden. Spelers bezitten er dus wel de vrijheid om hun overeenkomst te beëindigen maar hier is wel sprake van een soort vergoeding. Wellicht vertegenwoordigen dit geen enorme bedragen. Toch ontvangen Waalse clubs tenminste toch nog iets. De jaren van investeringen hebben dan toch nog hun nut bewezen.

Uiteraard stuit dit op vele tegenkanten langs Vlaamse zijde. Wie kan het hen kwalijk nemen? Volgende situatie kan zich dan voordoen:

#### Voorbeeld

Een niet-professionele sportbeoefenaar, aangesloten bij een Vlaamse club of vereniging, beëindigt zijn overeenkomst op een rechtsgeldige manier. Vervolgens maakt hij de overstap naar een Waalse club. Dankzij het decreet Martens heeft de Waalse club geen verplichting om een vergoeding te betalen aan de Vlaamse club. Omgekeerd geldt echter wel dit principe.

#### 7.3 Persoonlijke visie

Eigenlijk verschilt het decreet Martens niet veel van het arrest Bosman. In principe komt de essentie op hetzelfde neer. Een speler kan genieten van zijn vrijheid en een vergoeding bestaat niet. Vooral de vrijheid van de amateur wordt zo gewaarborgd.

Deze wetgeving heeft veel jeugdsporters onder zich. Het decreet beschermt de jeugd maar tegelijkertijd vormt de sterkte van het decreet ook haar zwakte. Iedereen is in principe vrij. Ook weet iedereen dat de jeugd in haar omgeving makkelijk beïnvloedbaar is. Een gevaar van misbruik in deze situatie kan hier zeker niet genegeerd worden. Kinderen laten hun hoofd immers snel op hol brengen, geconfronteerd met mooie woorden.

Spijtig genoeg vermeldt het decreet geen vergoeding voor de respectievelijke clubs. Een symbolische vergoeding, rekening houdend met het aantal jaren lidmaatschap, kan zeker haar rechtvaardiging vinden.

Problematisch oogt dit decreet als men de taalgrens oversteekt. In Wallonië kan blijkbaar wel wat in Vlaanderen niet kan. Ook al bedraagt deze vergoeding wellicht geen schatten van geld. Het gebaar telt hier vooral. De Franstalige gemeenschap benadrukt hier toch mee dat ze rekening houdt met de clubs.

Het woord “discriminatie” misstaat hier. De Vlaamse regering bezit immers ook de mogelijkheden om een soort van vergoeding toe te kennen. Zij beslist echter om dit niet te doen. Waarom? Ja, dan belanden we weer in herhalingen. De rechten van de niet-professionele sportbeoefenaar hebben blijkbaar een prioriteit ten opzichte van de respectievelijke clubs of verenigingen.

### **8 Arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978**

Uiteraard vallen professionele sporters ook onder de arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978. Als werknemer lijkt dit niet meer dan logisch. Zij kunnen zich dus ook op deze wet beroepen. Wat maakt deze wet nu zo interessant? Wel, art. 35 vormt er een zéér interessant gegeven. Dit artikel maakt melding van het begrip “dringende reden”.

### 8.1 Dringende reden

Wellicht zal dit begrip bij vele personen bekend in de oren klinken. Dringende reden wordt altijd gekoppeld aan de term “ontslag”. Logischerwijs hoor je dan ook vaak ontslag om dringende reden. Vaak is misschien een verkeerd woordgebruik. Het vormt zeker niet de algemene regel.

Dit begrip vormt een instituut in het arbeidsrecht. Wie deze beëindigingswijze van de arbeidsovereenkomst gebruikt, moet sterk in zijn schoenen staan. Het verdient geen willekeurig gebruik door ontevreden werknemers of werkgevers. Wat wil deze term nu precies zeggen? Art. 35 van de arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978 vermeldt het volgende: “Onder dringende reden wordt verstaan de ernstige tekortkoming die elke professionele samenwerking tussen de werkgever en werknemer definitief onmogelijk maakt”.

Iedere werknemer of werkgever kan dus zijn contract rechtmatig eenzijdig beëindigen als een dringende reden dit rechtvaardigt. Bovendien treedt dit ontslag ook stante pede in werking. Wat betekent nu een ernstige tekortkoming? Dit ligt zeer subjectief en hangt af van rechter tot rechter. De verantwoordelijkheid ligt dus bij de rechter. Hij bepaalt als de dringende reden al dan niet gegrond is.

Voorbeelden van dringende redenen zijn bv diefstal, dronkenschap tijdens het werk, ... . Het gaat dus om extreme situaties. Één keer te laat komen op het werk betekent niet de toepassing van art. 35 van deze wet. Laat dit vooral duidelijk zijn! Kom dus niet af met pietluttigheden!

Wat heeft dit begrip nu te maken met het arrest Bosman? Op het eerste gezicht zou je denken dat er geen verband bestaat. Een rechtstreekse associatie kan je inderdaad niet aantreffen. Onrechtstreeks kun je echter wel een verband vaststellen. Het arrest Bosman dringt verder door dan je denkt. Door het arrest Bosman zijn de profsporters ook de andere achterpoortjes van het juridische systeem gaan ontdekken. Het begrip dringende reden valt hier ook onder.

Zoals eerder gezegd vallen profsporters<sup>1</sup> ook onder deze wet. Zij kunnen zich dus in principe ook beroepen op art. 35 van de wet van 3 juli 1978. Heel vaak gebeurt dit echter niet. Verwonderlijk klinkt dit niet. Een speler zal niet snel naar de rechtbank trekken om tegen zijn ploeg te strijden. De bewijslast ligt immers bij hen die zich steunen op art. 35 van deze wet.

Hoe ga je in godsnaam bewijzen dat een club je opzettelijk saboteert of jou werkelijk het leven onmogelijk maakt? Als individu tegen een vereniging of club betekent het dan ook een loodzware opgave. Evident klinkt anders. Bovendien liggen dergelijke acties zéér gevoelig bij andere clubs. Echt bevorderend voor je carrière zal het wellicht niet worden. De rechter kan je dan nog gelijk geven. Je hebt toch snel de naam van onruststoker verworven.

---

<sup>1</sup> Ik vergeet natuurlijk ook de niet-professionele sporter hier bij te voegen. Zij kunnen ook verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst.

## 8.2 Zaak Davy De Beule

Actueel klinkt wellicht de zaak Davy De Beule het meest vertrouwd in de oren. Deze speler heeft gebruik gemaakt van art. 35 om eenzijdig zijn contract te verbreken met zijn toenmalige club Sporting Lokeren. Dit zorgt voor heel wat commotie. Wat zijn de omstandigheden?

Wel, zijn huidige club Lokeren biedt Davy De Beule aan het begin van het seizoen 2004-2005 een contractverlenging aan. Zijn contract loopt immers af op het einde van het seizoen. Lokeren wil het arrest Bosman een stapje voor zijn. Hun eisen zijn simpel: bijtekenen of vertrekken naar een andere ploeg. Zo ziet de club dan toch nog geld binnenstromen.

Wellicht zullen de meeste profvoetballers wel een keuze maken. Beide voorstellen klinken immers aantrekkelijk. Het probleem duikt echter op wanneer deze spelers categoriek weigeren om een beslissing te nemen. Ze verkiezen om hun contract uit te doen. Op zich valt hier niets tegen in te brengen. Een speler bezit dat recht. Op deze wijze beslissen zij naar welke ploeg ze gaan en niet de club.

Ook Davy De Beule weigert dus in te gaan op de eisen van Lokeren. Nu begint pas de ellende. Lokeren pikt dit gedrag niet en het stuurt De Beule dan ook door naar de C-kern, of hoe je het ook wil noemen. De Beule kan dus zijn beroep op het gewenste niveau niet uitoefenen. Vindt art. 35 hier haar toepassing?

Vooraf de term emotionele chantage en pesten duiken hier vaak op. Dit kan worden begrepen onder de definitie van dringende reden. Het probleem luidt echter dat Davy De Beule slechts één week niet in de kern voor een bepaalde wedstrijd is opgenomen. Bovendien bestaat er geen waterdicht bewijs dat De Beule specifiek om die redenen niet meer wordt geselecteerd.

Ook kunnen de redenen louter sportief zijn. Sportieve redenen kunnen het gebruik van art. 35 niet rechtvaardigen. Dit betekent anders een uitbreiding of opmars van het begrip “dringende reden”. Sport vereist immers concurrentie. Dat behoort tot de specificiteit van de sport in het algemeen.

In deze zaak klinkt het natuurlijk erg onwaarschijnlijk dat De Beule omwille van sportieve redenen wordt gepasseerd. De verklaringen van de voorzitter van Sporting Lokeren, Roger Lambrecht, hebben zijn club in deze affaire zeker geen goed gedaan. De heer Lambrecht verklaart meerdere malen in de media wat iedereen al hardop denkt: “Zolang Davy De Beule niet bijtekent of vertrekt, maakt hij geen deel meer uit van de selectie.”

Uiteraard leven we in een democratisch land. Iedere burger heeft dus het recht om zijn vrije meningsuiting te doen gelden. De consequentie luidt dan ook wel dat iedereen verantwoordelijk is voor zijn/haar woorden.

“Freedom of speech” vormt dus geen enkel probleem. Alleen kunnen er voor sommigen nare gevolgen door ontstaan. In dit geval had de heer Lambrecht dus wellicht beter zijn mond gehouden, hoe contradictoer het ook klinkt. In ieder geval heeft dit wellicht bijgedragen tot de uiteindelijke overwinning van Davy De Beule.

Uiteindelijk krijgt Davy De Beule in beroep dus gelijk in deze zaak. Is dit een rechtvaardige uitspraak? Daar valt over te twisten. Ten slotte duurt de verwijdering uit de kern maar één

competitiematch. Kan het principe van ernstige tekortkoming hier dan gelden? Je kan Lokeren bovendien niet verwijten dat ze hun financiële verplichtingen niet nakomen.

De arbeidsovereenkomst wordt dus correct toegepast. De premies verliest de speler uiteraard maar dit kan ook gebeuren door concurrentiële omstandigheden. Wellicht heeft de rechter de uitspraken van voorzitter Lambrecht opgevat als een vorm van pesten of emotionele chantage. Dit maakt dan volgens hem elke samenwerking direct onmogelijk.

### 8.3 Persoonlijke visie

Het “heilige” artikel 35 dreigt haar onschendbaarheid te verliezen. Dit artikel wordt uitdrukkelijk in het leven geroepen om zowel werknemer als werkgever te beschermen tegen bepaalde handelingen of gedragingen.

Bescherming mag echter niet leiden tot overbescherming. Het gebruik van art. 35 dient dan ook met respect behandeld te worden. Wie dit artikel alleen maar gebruikt voor eigen profijt, misbruikt in feite art. 35. Alleen in noodtoestand geldt art. 35 van de arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978.

Misschien gaan velen mijn mening niet delen, maar ik kan wel begrip tonen voor de werkwijze van Sporting Lokeren. De Beule behoort tot één van die spelers die doorstomen naar de eerste ploeg. Deze investeringen brengen hun kosten met zich mee. Dankzij het arrest Bosman dreigt deze club nu niet te kunnen genieten van een eventuele transfersom.

Dit verklaart meteen ook de onrechtstreekse band met het arrest Bosman. Hierdoor komen clubs in het nauw. Dit drijft hen tot zulke acties. Deze uitspraak van de arbeidsrechter doet art. 35 geen deugd. Het gevaar dreigt dat meerdere spelers dit voorbeeld zullen volgen. Een gevaarlijk precedent scheidt men met deze uitspraak. Art. 35 wordt dan eerder de algemene regel dan de uitzondering. Zo creëer je de ultieme chaos.

## **9 Protectionisme**

Wordt het niet tijd dat men gaat ingrijpen? Anders voelt het binnenkort aan alsof de Belgen buitenlanders zijn in eigen land.

### 9.1 Huidige situatie

Het arrest Bosman heeft een stormloop veroorzaakt. Vooral in België komt het principe van een vrije markt tot uiting. Niet alleen buitenlandse EU-onderdanen komen dus ons land binnen. Vooral spelers van buiten de EU stromen ons land binnen. Dit gaat uiteraard ten koste van de eigen jeugd. Buitenlanders vullen immers die plaatsen op.

Op dat vlak bezit België een open karakter. Nationaliteit speelt in ons land immers geen rol. EU-burger of niet, iedereen is principe welkom. Er zijn weinig sporten in België waar een beperking geldt op het aantal buitenlanders. Zo creëer je natuurlijk situaties als bij Beveren. Deze situatie scheidt dan automatisch een ongunstige situatie voor de Belgische speler. Hij moet zowiezo rekening houden met het arrest Bosman. Nu verwacht hij ook nog (oneerlijke) concurrentie van buiten de EU.

Kritiek op deze overvloed aan buitenlandse spelers bestaat er al jaren. Toch wordt er veel geklaagd maar helaas vergeten mensen dan ook om initiatief te nemen. Met mensen bedoel

ik uiteraard de vertegenwoordigers van het volk, onze trouwe politici. Het geval Beveren vormt het prototype bij uitstek van een overvloed aan buitenlandse spelers. Deze voetbalploeg kleurt Ivoriaans. Beveren werkt immers samen met een opleidingscentrum in Ivoorkust. Bevorderlijk kun je dit niet noemen voor de Belgische markt.

De cijfers van het Belgische voetbal tonen het aan. Alle gerenommeerde sportbladen spreken slechts van een licht overwicht aan Belgische spelers in de kern. Pas op, het gaat hier niet over de elf spelers die op het plein staan. Daar heersen zelfs de buitenlandse spelers.

Wie rondkijkt in de kranten, kan dit alleen maar beamen. Buitenlanders heersen dus in België's populairste sport. Andere sporten moeten niet onderdoen. De situatie in het basket wordt ook schrijnender met de jaren. Een Belg op het veld bij een (top)club vormt er een zeldzaamheid.

## 9.2 Gedeelde schuld

### 9.2.1 Passieve overheid

Uiteraard zorgt niet alleen het arrest Bosman voor een invasie aan buitenlandse spelers. Dat zou een al te simplistische uitleg zijn. De oorzaken liggen veel dieper. De huidige wetgeving laat de Belgische sporters immers in de steek.

De wetgeving<sup>1</sup> betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers speelt een cruciale rol. Dankzij deze wet wordt het mogelijk gemaakt om een afwijking te maken van het principe "eigen volk eerst". Er hoeft dan niet eerst op de Belgische arbeidsmarkt gekeken te worden naar werknemers.

Het probleem situeert zich in de afwijking betreffende de tewerkstelling van buitenlandse sporters<sup>2</sup>. De regel bepaalt dat zij enkel in België mogen werken indien zij een bepaald bedrag verdienen. Een minimumbedrag is dus ten strengste vereist.

Dit bedrag wordt gevormd door de wet van 24 februari 1978 betreffende de betaalde sportbeoefenaar. Buitenlandse sporters dienen minstens 8 keer meer te verdienen dan het bedrag<sup>3</sup> vermeld in art. 2 §1 van de wet van 24 februari 1978. Concreet komt het er op neer dat zij momenteel meer dan 61 632 euro moeten verdienen.

Voor buitenstaanders lijkt dit een pak geld. Inderdaad, vele burgers dromen van zulke jaarweddes. Toch valt dit bedrag in de sportwereld relatief klein uit. Zeker in het huidige voetbal stelt dit bedrag van 61 632 euro niets voor. Met zulke, lage minimumbedragen lokt de overheid wel de buitenlandse sporters naar hier. Zo bevorder je de eigen tewerkstelling niet in deze specifieke sector.

Vergelijkingen met Nederland liggen dan niet ver af. Op dat vlak scoort Nederland veel beter. De eigen markt wordt er veel beter beschermd. Het minimumbedrag bedraagt er maar liefst 401 715 euro. Dit betekent toch een heel groot verschil met België.

Met dit bedrag verkleint de Nederlandse regering de kans om tweederangssporters binnen te halen. De buitenlandse sporters die voldoen aan het minimumbedrag, zullen dan ook

<sup>1</sup> Art. 9 van het KB van 9 juni 1999 tot uitvoering van de wet van 30 april 1999

<sup>2</sup> Dit zijn alle burgers die niet tot de EER behoren.

<sup>3</sup> Dit bedrag bedraagt momenteel 7 704 euro.



waardige alternatieven zijn voor de Nederlandse spelers. Clubs uit Nederland zullen dan ook eerder de voorkeur geven aan spelers uit eigen land of eigen jeugd.

Ivo Belet, europarlementslid van CD&V, heeft de problematiek door. Hij is wel bereid zijn huid duur te verkopen. Achter excuses steekt hij zich niet weg. Hij wil zich engageren voor het Belgische voetbal. Hij droomt van een minimumbedrag van 154 080 euro<sup>1</sup>.

Vergeleken met Nederland, spreken wij nog altijd van een peulschil. Toch komt ieder initiatief voor een verhoging van dit minimumbedrag de Belgische arbeidsmarkt ten goede. Ook de andere initiatieven<sup>2</sup> van Ivo Belet kunnen op veel bijstand rekenen. Zullen de voorstellen van Ivo Belet ooit verwezenlijkt worden?

Toch blijft het grote probleem dat voetbal niet alleen bestaat in België. Er zijn uiteraard nog sporten naast voetbal. Wat ga je doen met die nevensporten indien de grens gevoelig wordt opgetrokken? Dan kunnen (top)clubs wellicht geen spelers meer van buiten de EER aantrekken.

Dramatisch oogt dit misschien niet maar dit heeft dan wel sportieve consequenties. Zo ontnem je buitenlandse sporters met inhoud de kans om zich in ons land te bewijzen en te tonen. De clubs kunnen immers dit minimumloon dan niet meer betalen. Dit leidt dan weer tot overbescherming van de eigen Belgische jeugd. Buitenlanders zijn altijd welkom, als ze maar een kwalitatieve meerwaarde brengen. Daarom wil Ivo Belet deze verhoging dan ook beperken tot het Belgische voetbal in eerste en tweede klasse.

Wereldwijd wordt België aanzien als land van de mensenhandel. Het “waarom” klinkt niet moeilijk. In België zijn er nauwelijks beperkingen. Jonge Afrikanen worden hier bij wijze van spreken in containers gedropt. Meestal zijn ze ook goedkoper dan de Belgische spelers. Rekening houdend met de precare situaties van onze (voetbal)clubs, kiezen deze clubs dan ook voor de meest gunstige oplossing.

Bovendien genieten buitenlandse sporters hier in ons land van een gunstig, fiscaal regime. De belastingsvoet van slechts 18 % voor deze sporters zal iedereen vertrouwd in de oren klinken. Dit verzwart dan ook de concurrentie voor binnenlandse spelers.

### 9.2.2 Arrest Bosman

Uiteraard ligt de schuld ook gedeeltelijk bij het arrest Bosman zelf. Dit bewerkstelligt vrij verkeer van werknemers. Dit probleem kun je al niet oplossen. Daar heeft het Europees Hof van Justitie wel voor gezorgd. EU-onderdanen bezitten immers gelijke rechten als de autochtone burgers van een bepaalde lidstaat op professioneel vlak. Op dit vlak staat de nationale overheid dan ook machteloos.

### 9.3 Persoonlijke visie

België lijdt aan bloedarmoede. Te weinig Belgen staan bij (top)clubs in de basis, zowel in het voetbal als in andere sporten. Dit heeft een negatief effect op de jeugd. De motivatie om te trainen verdwijnt door steeds wederkerende confrontatie met de feiten: een buitenlander is goedkoper dan een Belg.

<sup>1</sup> Dit komt overeen met 20 maal het bedrag van art. 2 §1 van de wet van 24 februari 1978.

<sup>2</sup> Op het wedstrijdblad staan een minimum aantal spelers uit de eigen jeugd.

De politiek zwijgt te lang over deze problematiek. Sommige politici brengen het wel ter sprake maar durven of mogen geen initiatief nemen. De toestand is schrijnend. Komt er geen actie, dan sterft het begrip “jeugdopleidingen” vanzelf uit.

Uiteindelijk komt het initiatief toch wel uit onverwachte hoek. Ivo Belet, toch niet vertrouwd in dit sportwereldje, komt naar buiten met een concreet voorstel. De slaagkansen van zijn initiatieven zullen wellicht weer enkele jaren op zich laten wachten.

In ieder geval beschermen zulke initiatieven wel onze jeugd. Wij, Belgen, willen toch vooral eigen jeugd zien. Hoe kan iemand zich associëren met een ploeg van 11 Ivorianen? De term mensenhandel loert hier dan ook steeds om de hoek.

Uiteraard moet een buitenlandse sporter niet altijd scheef bekeken worden. Een multiculturele samenleving betekent een verrijking voor iedereen. Er moet echter wel sprake zijn van een meerwaarde. Deze Ivorianen van Beveren zullen wel talent bezitten maar ze vormen toch vooral een financieel bezit.

De verantwoordelijkheid ligt dus bij het politieke gedeelte van het land. Geen woorden maar daden. Forceer maatregelen die zorgen voor een kwalitatieve stroming van buitenlandse spelers<sup>1</sup>! Zo creëer je werkgelegenheid voor Belgische spelers.

Een protectionistische houding hoeft geen discriminatoire houding te betekenen. Niemand zal het onze politici kwalijk nemen dat de eigen markt met eerlijke maatregelen wordt beschermd.

## **10 Geen persoon maar een juridisch begrip**

Hoe herinneren wij ons Jean-Marc Bosman? Als een persoon of louter als een juridisch begrip?

### **10.1 Slachtoffer van zijn eigen succes**

Hij heeft gewonnen maar tegelijkertijd heeft hij ook verloren. Inderdaad, zo kan je de strijd of het levensverhaal van Jean-Marc Bosman samenvatten. De voetballer Bosman heeft nadien nooit meer hoge toppen bereikt. Het proces heeft hem opgeslorpt. De persoon Bosman is “dood”. Alleen het juridische begrip Bosman leidt nog een bestaan.

Moedig heeft het individu gestreden voor zijn idealen. Hij eist gerechtigheid. Mensen en reglementen hebben hem op een schandelijke manier behandeld. Uiteraard ligt de weg vol hindernissen. Wie onrecht bekampt, kan echter wel tegen een stootje. Uitgeput maar dolblij krijgt hij uiteindelijk gelijk van de hoogste juridische instelling van de EU.

Schone liedjes duren echter niet lang. Problematisch vormt het feit dat Bosman niet kan profiteren van dit arrest. Het gevecht van jarenlang procederen eist immers zijn tol. Welke club waagt het nog om zo'n gecontesteerd persoon aan te trekken? Dit wordt immers niet geduld in het milieu. De voetballer Bosman op normaal niveau bestaat niet meer.

Natuurlijk heeft Bosman kunnen genieten van zijn roem. Zijn momenten van glorie heeft hij dan ook beleefd. Hij heeft mensen<sup>2</sup> ontmoet waar hij in normale omstandigheden nooit in

<sup>1</sup> EU-spelers kun je uiteraard niet beperken omwille van het arrest Bosman.

<sup>2</sup> Grootheden als Pele en Johan Cruyff hebben een praatje met hem gemaakt.

contact mee zou zijn gekomen. Hij komt op plaatsen die hij vroeger alleen in zijn dromen had kunnen bezoeken. Iedereen wil hem dan ook zien. Hij vormt als het ware een levende attractie.

Spijtig genoeg vormt dit ook het probleem. Mensen komen niet op straat om de persoon of voetballer Bosman te bewonderen. Ze aanzien hem enkel als een juridisch begrip dat voor een omwenteling heeft gezorgd in het sportieve verkeer. Geprezen worden doet uiteraard deugd maar dan wel om persoonlijke kwaliteiten.

Financieel heeft Bosman door deze affaire geen schade geleden. De titel van “miljonair” heeft hij zich echter ook niet kunnen toeëigenen. Vooral de financiële solidariteit van andere spelers valt hem zwaar tegen. Dankzij Bosman merken zij nu toch het verschil in hun portemonnee.

Als pionier heeft Bosman de weg geopend voor anderen. Een dankwoordje aan Bosman misstaat dan ook niet. Slechts enkelen zijn echt bereid geweest om Bosman een financiële compensatie te geven.

Vooraf heeft het arrest Bosman dus anderen gelukkig gemaakt. Uiteraard Jean-Marc ook, al heeft hij er niet alles uit kunnen slepen. Jean-Marc Bosman zal dan ook niet herinnerd worden om zijn pure voetbalkwaliteiten maar louter om zijn naam verbonden met het arrest C-415/93.

## 10.2 Persoonlijke visie

Alhoewel ik geen voorstander ben van het arrest Bosman, heb ik echter niets tegen de persoon Bosman. Hij treft immers geen schuld in deze affaire. Vooral zijn werkgever FC Luik zit op de beklagdenbank. De werknemer Jean-Marc Bosman zit gevangen in deze situatie.

Moedig en strijdvaardig heeft hij geprobeerd om zijn gelijk te bekomen. Hij heeft gevochten voor zijn doel. Dat apprecieer ik wel in hem. Al zijn opofferingen hebben voor hem tot het gewenste resultaat geleid.

Verwonderlijk hoeft het niet te zijn dat Bosman als juridisch begrip meer waarde geniet dan als persoon. Dat is de wet van de maatschappij. De zaak draait immers rond de voetballer Bosman. Het individu Bosman telt in deze affaire eigenlijk niet mee. Rond de voetballer Bosman komt er een uitspraak: het befaamde arrest Bosman. Dat onthouden de meeste mensen alleen maar. Alles draait immers rond dit arrest.

Uiteindelijk heeft alleen het arrest Bosman gevolgen. De persoon Bosman kan alleen niets ondernemen. Hij staat machteloos. Zonder gerechtelijke hulp ontstaat er geen arrest Bosman. Bovendien bezit het arrest Bosman geen exclusiviteit. Het slaat niet alleen op Jean-Marc Bosman zelf. Het heeft betrekking op alle werknemers (sporters). De zienswijze van de mensen kan ik dan ook wel begrijpen. Bosman staat voor hen immers niet centraal, wel het arrest.

Over de lakse, financiële solidariteit van andere spelers heb ik een gematigd standpunt. Niemand heeft (luidop) gevraagd dat Bosman heel het systeem zou omverkegelen. Vooral wil hij eerst gerechtigheid in eigen naam zien geschieden. Dat bekomt hij van het Europees Hof van Justitie. Dit brengt echter ook gevolgen met zich mee voor anderen. Een dankwoord past hier dan ook. Moet dit dankwoord echter ook in geld worden uitgedrukt?

De term “moeten” staat hier niet op haar plaats. Niets moet! Wel mag alles! Zij die zich geroepen voelen om Bosman financieel te steunen, mogen hun gang gaan. Anderen verkiezen echter om dit niet te doen. Ook zij mogen hun gang gaan. Niets verplicht hen immers om Bosman financieel te bedanken voor ongevraagde diensten.

Één ding staat wel al onvermijdelijk vast. In de sportgeschiedenis zal het arrest Bosman altijd een centrale plaats blijven innemen. Dit arrest vormt de basis voor een nieuw begin in het sportieve landschap. Niemand zal het arrest Bosman ooit vergeten!

## **Besluit**

Wereldwijd zorgt het arrest Bosman voor opschudding. Het maakt in feite de bevolking wakker. Het Europees Hof van Justitie schrijft op 15 december 1995 in Luxemburg dan ook geschiedenis. Nooit eerder komen sport en recht zo dicht met elkaar in aanraking. Vanaf nu wordt een andere route genomen. Niet de clubs maar de professionele spelers stippelen voortaan de weg uit.

Op politiek vlak scoort dit arrest geweldig. Het arrest baseert zich immers op enkele, fundamentele artikelen van het EG-Verdrag. Het principe van een vrij verkeer van werknemers komt hier in algemene termen tot uiting. Al zullen vooraanstaande politici van toen dit arrest echter beschouwen als kiespijn.

De aansteker achter dit arrest heet Jean-Marc Bosman. De doodgewone, Waalse voetballer vecht voor “zijn” gerechtigheid. Dankzij hem komt er een grondige omwenteling in de sportwereld.

Wie niet sterk is, moet slim zijn! Clubs proberen het arrest Bosman te neutraliseren. Soms worden deze neutralisatietechnieken keihard gespeeld. Zo verdwijnt de magie van het arrest Bosman. Veel werknemers (spelers) stemmen dan ook gewillig in.

Overschatting maar zeker ook geen onderschatting! Zo luidt het commentaar op de wet van 24 februari 1978 betreffende de betaalde sportbeoefenaar. Onze wetgever duwt hier de professionele sporter weer een duwtje in de rug. De afkoopsommen vertegenwoordigen echter ook geen misselijke bedragen. Zo lijkt het dreigement van de wet een groter gevaar dan de wet zelf.

Rebelleren staat synoniem voor afwijken. Davy De Beule neemt het recht in eigen handen. Hij laat zich niet “betuttelen” door zijn club Lokeren. Art. 35 van de arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli 1978 gebruikt De Beule om van zijn hachelijke situatie af te komen. De rechter durft hem in beroep ook nog gelijk te geven. Het belangrijke begrip “dringende reden” verliest door deze uitspraak veel van zijn ziel.

De nasleep van het arrest Bosman brengt het decreet Martens tot stand. Ook de niet-professionele sportbeoefenaar heeft recht op juridische ondersteuning. Clubs bezitten echter ook rechten al lijkt dit decreet daar precies een uitzondering op te maken. Gelukkig denken onze Waalse vrienden aan hun clubs. Misschien gaat onze Vlaamse regering hier eindelijk een voorbeeld aan nemen.

Ondanks het arrest Bosman, komen vooral spelers van buiten de EU naar ons klein landje. Vooral Afrikanen (voetbal) vertegenwoordigen een groot aandeel. België speelt toch de ideale gastheer. Ons land telt toch weinig of geen beperkingen op nationaliteiten. Dit beïnvloedt de kansen van de eigen jeugd. Protectionistische maatregelen staan hier dan ook op haar plaats. Federale Regering, word wakker!

Het verhaal van Bosman kan je bestempelen als een drama met een “happy end” voor Bosman. Toch smaakt zijn zege niet al te zoet. Vooral anderen delen in zijn succes. Bosman krijgt wel de aandacht maar het zijn de anderen die met de (grote) centen gaan lopen. Bovendien zien omstanders hem louter als een juridisch begrip.

## **Bibliografie**

### Boeken

BLANPAIN, R., Het statuut van de sportbeoefenaar naar internationaal, Europees, Belgisch en Gemeenschapsrecht. eerste druk, De Boeck & Larcier , Brussel, 2002, 311 pp.

BLANPAIN, R., Het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar. Transfer en tuchtregeling. Het decreet van 24 juli 1996. eerste druk, Peeters, Leuven, 1996, 182 pp.

HENDRICKX, F. (ed.), Buitenlanders in de sport: sport, recht en praktijk. eerste druk, Intersentia , Antwerpen, 2004, 153 pp.

### Artikels

Tuyls, S., “Hof van Beroep verplicht bond om Davy De Beule vrijheid te geven”. *Het Belang van Limburg*, 15 december 2004, p. 21.

Tuyls, S., “Arrest zaait verdeeldheid”. *Het Belang van Limburg*, 16 december 2004, p. 24.

Tuyls, S., “Davy De Beule moet niks betalen”, *Het Belang van Limburg*, 3 februari 2005, p. 23.

### Internet

CMS DERKS STAR BUSMANN (2001), Over twee jaar terugkomen: Het nieuwe transfersysteem voor beroepsvoetballers, <http://www.cmsderks.nl>

DAEMS, J., (s.d.), Voetbal en recht. Hoe rond is de bal?, <http://www.interaxis.org/Interaxis2/html3/Vrecht.html>

DE TIJD (2005), Belgische voetbaljeugd moet kans krijgen. CD&V-politici Ivo Belet en Dirk Claes willen discriminerende maatregelen wegwerken, [www.ivobelet.be/content/downloads/voetbaltijd.doc](http://www.ivobelet.be/content/downloads/voetbaltijd.doc)

EUROPEAN COMMUNITIES (2005), Judgment of 15/12/95, Union royale belge des sociétés de football association and others / Bosman and others, <http://www.curia.eu.int/nl/content/juris/index.html>

FEDERALE OVERHEIDSDIENST JUSTITIE (2005), Wetgevingsindex, [www.staatsblad.be/index\\_nl.htm](http://www.staatsblad.be/index_nl.htm)

HET LAATSTE NIEUWS (2005), Ivo Belet wil Belgisch voetbal redden, [http://www.hln.be/hln/cch/det/art\\_30000.html](http://www.hln.be/hln/cch/det/art_30000.html)

HET LAATSTE NIEUWS (2005), De Beule krijgt gelijk voor de rechtbank en mag weer voetballen, [http://www.hln.be/hln/cch/det/art\\_31509.html](http://www.hln.be/hln/cch/det/art_31509.html)

### Interviews

Cyriel Coomans, advocaat gespecialiseerd in sportrecht, 20 december 2004

# **Bijlage 1: Arrest Bosman**

**Bijlage 2: Wet van 24 februari 1978**  
**betreffende de betaalde**  
**sportbeoefenaar**



## Titel

24 FEBRUARI 1978. \_ Wet betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars.

**Publicatie** : 09-03-1978

**Inwerkingtreding** : 01-01-1984 \*\*\* 01-06-1984

**Dossiernummer** : 1978-02-24/01

## Inhoudstafel

[Tekst](#)

[Begin](#)

Art. 1-14

## Tekst

[Inhoudstafel](#)

[Begin](#)

**Artikel 1.** Deze wet vindt toepassing op de betaalde sportbeoefenaars en hun werkgevers.

**Art. 2.** § 1. Onder betaalde sportbeoefenaars worden verstaan de personen die de verplichting aangaan zich voor te bereiden op of deel te nemen aan een sportcompetitie of -exhibitie onder het gezag van een ander persoon tegen loon dat een bepaald bedrag overschrijdt. Het in het eerste lid bepaalde bedrag van het loon, zoals bedoeld in de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon van de werknemers, wordt jaarlijks door de Koning vastgesteld na advies van het Nationaal Paritair Comité voor de Sport. § 2. De Koning kan, na advies van het Nationaal Paritair Comité voor de Sport, de bepalingen van deze wet zonedig onder door Hem te stellen voorwaarden geheel of gedeeltelijk toepasselijk verklaren op de personen die bij de voorbereiding op of de uitoefening van de sport betrokken zijn, of niet toepasselijk op de personen die onder die bepalingen vallen. § 3. Onder werkgevers worden verstaan de personen die de onder § 1 bedoelde sportbeoefenaars tewerkstellen of de personen waarop de bepalingen van deze wet toepasselijk werden verklaard bij toepassing van § 2. Met afwijking van het eerste lid kan de Koning evenwel, na advies van het Nationaal Paritair Comité voor de Sport, voor sommige sporttakken de personen aanwijzen die als werkgevers worden beschouwd.

**Art. 3.** Niettegenstaande elke uitdrukkelijke bepaling van de overeenkomst, wordt de tussen een werkgever en een betaalde sportbeoefenaar gesloten overeenkomst, welke titel daaraan ook wordt toegekend, aangezien als een arbeidsovereenkomst voor bedienden en geregeld door de bepalingen van de desbetreffende wetgeving en door de bepalingen van deze wet.

**Art. 4.** De arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars voor een bepaalde tijd gesloten, moet schriftelijk worden gesteld in evenveel exemplaren als er belanghebbenden zijn ondertekend door elke partij. Een exemplaar dient aan de sportbeoefenaar ter hand gesteld te worden. Is er geen geschrift dat beantwoordt aan de voorschriften van het voorgaande lid of is geen exemplaar ervan aan de sportbeoefenaar overhandigd, dan gelden voor deze overeenkomst de bepalingen van artikel 5. De duur van de arbeidsovereenkomst mag niet meer dan vijf jaar bedragen. Zij zijn hernieuwbaar. Werd de overeenkomst gesloten voor een bepaalde tijd dan heeft de benadeelde partij wegens het verbreken daar van zonder dringende reden voor het verstrijken van de termijn, recht op een vergoeding gelijk aan het bedrag van het tot het verstrijken van die termijn verschuldigd loon. Deze vergoeding mag echter niet meer belopen dan het dubbel van die bepaald in artikel 5, lid 2.

**Art. 5.** Is de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars voor onbepaalde tijd

gesloten, dan heeft elk der partijen het recht ze te beëindigen door middel van een ter post aangetekend schrijven, dat uitwerking heeft de derde werkdag na de dag van verzending. Het aangetekend schrijven moet betekend worden binnen een termijn die door de Koning wordt vastgesteld na advies van het Nationaal Paritair Comité voor de Sport. Indien de overeenkomst voor onbepaalde tijd werd gesloten, is de partij die de overeenkomst verbreekt zonder dringende reden of zonder de bepalingen van het eerste lid van dit artikel in acht te nemen gehouden tot de betaling van een vergoeding waarvan het bedrag door de Koning zal worden bepaald op advies van het bevoegd Nationaal Paritair Comité. Bij ontstentenis van een koninklijk besluit is het bedrag van die vergoeding gelijk aan het lopende loon overeenstemmend met de nog verschuldigde lonen tot het einde van het sportseizoen met een minimum van 25 pct. van het jaarloon.

**Art. 6.** <W 29-6-1983, art. 11> De arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars kan slechts, en ten vroegste, geldig aangegaan worden vanaf het einde van de voltijdse leerplicht. Na advies van het Nationaal Paritair Comité voor de Sport kan de Koning voor de uitoefening van bepaalde sporttakken een hogere leeftijd vaststellen dan onmiddellijk na het beëindigen van de voltijdse leerplicht.

**Art. 7.** Alle met de artikelen 4 en 5 en met de uitvoeringsbesluiten daarvan strijdige bedingen zijn van rechtswege nietig voor zover zij ertoe strekken de rechten van de sportbeoefenaar in te krimpen of zijn verplichtingen te verzwaren.

**Art. 8.** Elk concurrentiebeding wordt als niet bestaande beschouwd. Evenwel, wanneer een einde wordt gemaakt aan de overeenkomst, hetzij door de werkgever om een dringende reden, hetzij door de sportbeoefenaar zonder dringende reden, zal de sportbeoefenaar niet mogen deelnemen aan een betaalde sportcompetitie of -exhibitie in dezelfde sporttak tijdens het lopende sportseizoen.

**Art. 9.** De betaalde sportbeoefenaars en hun werkgevers mogen zich niet bij voorbaat verbinden om de geschillen die uit de toepassing van deze wet ontstaan aan scheidsrechters voor te leggen.

**Art. 10.** De Koning kan, na advies van het Nationaal Paritair Comité voor de Sport, bijzondere toepassingsregelen inzake de sociale zekerheid voor de betaalde sportbeoefenaars treffen.

**Art. 11.** De Koning richt een Nationaal Paritair Comité voor de Sport op, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités. In de gevallen waarin het advies van het Nationaal Paritair Comité voor de Sport is voorzien, wordt het advies medegedeeld binnen twee maanden nadat daartoe het verzoek is gedaan, zo niet wordt er geen rekening mede gehouden.

**Art. 12.** <wijzigingsbepaling>

**Art. 13.** De Koning kan de wetgeving betreffende de arbeidsovereenkomsten en de bepalingen van deze wet coördineren, met inachtneming van de uitdrukkelijke of impliciete wijzigingen die deze bepalingen op het tijdstip van de coördinatie hebben ondergaan. Te dien einde kan Hij, in de coördinatie: 1° de volgorde, de nummering van de te coördineren bepalingen en, in het algemeen, de teksten naar de vorm wijzigen; 2° de verwijzingen in de te coördineren bepalingen vernummeren en in overeenstemming brengen met de nieuwe nummering; 3° zonder afbreuk te doen aan de beginselen in de te coördineren bepalingen vervat, de redactie van die bepalingen wijzigen met het oog op hun overeenstemming en de eenheid in de terminologie.

**Art. 14.** Met uitzondering van artikel 11 treedt deze wet in werking vanaf de data die door de Koning worden bepaald. <NOTA : zie KB 1983-12-23/31, art. 1>

**Bijlage 3: Vaststelling van de  
verbrekingsvergoeding voor de  
betaalde sportbeoefenaar**

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST WERKGELEGENHEID,  
ARBEID EN SOCIAAL OVERLEG**

[C - 2004/12191] N. 2004 — 3029

**13 JULI 2004. — Koninklijk besluit tot vaststelling van het bedrag van de vergoeding bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars (1)**

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars, inzonderheid op artikel 5, tweede lid;

Gelet op het koninklijk besluit van 20 september 2002 tot vaststelling van het bedrag van de vergoeding bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars;

Gelet op het advies van het Nationaal Paritair Comité voor de sport, gegeven op 22 december 2003;

Gelet op het advies 37.381/1 van de Raad van State, gegeven op 11 juni 2004, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Minister van Werk,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

**Artikel 1.** Indien de overeenkomst voor onbepaalde tijd werd gesloten, is de partij die de overeenkomst verbreekt zonder dringende reden of zonder de bepalingen van het eerste lid van artikel 5 van de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars in acht te nemen, gehouden de andere partij een vergoeding te betalen gelijk aan het lopend loon en de voordelen verworven krachtens overeenkomst, overeenstemmend met :

1° indien het jaarlijks loon niet hoger is dan 15.106,00 euro :

— vier en een halve maand indien de overeenkomst wordt verbroken tijdens de eerste twee jaren na de aanvang van deze overeenkomst;

— drie maanden indien de overeenkomst wordt verbroken vanaf het derde jaar na de aanvang van deze overeenkomst;

2° indien het jaarlijks loon hoger is dan 15.106,00 euro zonder 24.631,52 euro te overschrijden :

— zes maanden indien de overeenkomst wordt verbroken tijdens de eerste twee jaren na de aanvang van deze overeenkomst;

— drie maanden indien de overeenkomst wordt verbroken vanaf het derde jaar na de aanvang van deze overeenkomst;

3° zes maanden indien het jaarlijks loon hoger is dan 24.631,52 euro zonder 32.842,03 euro te overschrijden;

**SERVICE PUBLIC FEDERAL EMPLOI,  
TRAVAIL ET CONCERTATION SOCIALE**

[C - 2004/12191] F. 2004 — 3029

**13 JUILLET 2004. — Arrêté royal fixant le montant de l'indemnité visée à l'article 5, alinéa 2, de la loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif rémunéré (1)**

ALBERT II, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Vu la loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif

rémunéré, notamment l'article 5, alinéa 2;

Vu l'arrêté royal du 20 septembre 2002 fixant le montant de l'indemnité visée à l'article 5, alinéa 2, de la loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif rémunéré;

Vu l'avis de la Commission paritaire nationale des sports, donné le 22 décembre 2003;

Vu l'avis 37.381/1 du Conseil d'Etat, donné le 11 juin 2004, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat;

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Emploi,

Nous avons arrêté et arrêtons :

**Article 1er.** Si le contrat est conclu pour une durée indéterminée, la partie qui rompt l'engagement sans motif grave ou sans respecter les dispositions du 1er alinéa de l'article 5 de la loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif rémunéré est tenue de payer à l'autre partie une indemnité égale à la rémunération en cours y compris les avantages acquis en vertu du contrat, correspondant à :

1° si la rémunération annuelle n'est pas supérieure à 15.106,00 euros :

— quatre mois et demi si le contrat est rompu durant les deux premières années après le début de ce contrat;

— trois mois si le contrat est rompu à partir de la troisième année après le début de ce contrat;

2° si la rémunération annuelle est supérieure à 15.106,00 euros sans excéder 24.631,52 euros :

— six mois si le contrat est rompu durant les deux premières années après le début de ce contrat;

— trois mois si le contrat est rompu à partir de la troisième année après le début de ce contrat;

3° six mois si la rémunération annuelle est supérieure à 24.631,52 euros sans excéder 32.842,03 euros;

4° twaalf maanden indien het jaarlijks loon hoger is dan 32.842,03 euro zonder 98.526,10 euro te overschrijden;

5° achttien maanden indien het jaarlijks loon 98.526,10 euro overschrijdt.

**Art. 2.** De in artikel 1 vermelde bedragen worden aangepast aan het indexcijfer van de consumptieprijzen overeenkomstig de bepalingen van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 43 van 2 mei 1988, gesloten in de Nationale Arbeidsraad, houdende wijziging en coördinatie van de collectieve arbeidsovereenkomsten nr. 21 van 15 mei 1975 en nr. 23 van 25 juli 1975 betreffende de waarborg van een gemiddeld minimummaandinkomen.

**Art. 3.** Het koninklijk besluit van 20 september 2002 tot vaststelling van het bedrag van de vergoeding bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars, wordt opgeheven.

**Art. 4.** Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 augustus 2004.

**Art. 5.** Onze Minister van Werk is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 13 juli 2004.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Werk,

F. VANDENBROUCKE

Nota

(1) Verwijzing naar het *Belgisch Staatsblad* :

Wet van 24 februari 1978, *Belgisch Staatsblad* van 9 maart 1978.

\*

4° douze mois si la rémunération annuelle est supérieure à 32.842,03 euros sans excéder 98.526,10 euros;

5° dix-huit mois si la rémunération annuelle excède 98.526,10 euros.

**Art. 2.** Les montants visés à l'article 1er sont adaptés à l'indice des prix à la consommation, conformément aux dispositions de la convention collective de travail n° 43 conclue le 2 mai 1988 au sein du Conseil national du Travail, portant modification et coordination des conventions collectives de travail n° 21 du 15 mai 1975 et n° 23 du 25 juillet 1975 relatives à la garantie d'un revenu minimum mensuel moyen.

**Art. 3.** L'arrêté royal du 20 septembre 2002 fixant le montant de l'indemnité visée à l'article 5, alinéa 2, de la loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif rémunéré, est abrogé.

**Art. 4.** Le présent arrêté produit ses effets le 1er août 2004.

**Art. 5.** Notre Ministre de l'Emploi est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le 13 juillet 2004.

ALBERT

Par le Roi :

Le Ministre de l'Emploi,

F. VANDENBROUCKE

Note

(1) Référence au *Moniteur belge* :

Loi du 24 février 1978, *Moniteur belge* du 9 mars 1978.

58678 BELGISCH STAATSBLAD — 03.08.2004 — MONITEUR BELGE

**Bijlage 4: Vereist minimumbedrag voor  
de betaalde sportbeoefenaar**

**FEDERALE OVERHEIDSDIENST WERKGELEGENHEID,  
ARBEID EN SOCIAAL OVERLEG**

[2004/202249] N. 2004 — 3027

**5 JULI 2004. — Koninklijk besluit tot vaststelling van het minimumbedrag van het loon dat men moet genieten om als een betaalde sportbeoefenaar te worden beschouwd (1)**

ALBERT II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars, inzonderheid op artikel 2, § 1;

Gelet op het advies van het Nationaal Paritair Comité voor de sport, gegeven op 26 maart 2004;

**SERVICE PUBLIC FEDERAL EMPLOI,  
TRAVAIL ET CONCERTATION SOCIALE**

[2004/202249] F. 2004 — 3027

**5 JUILLET 2004. — Arrêté royal fixant le montant minimal de la rémunération dont il faut bénéficier pour être considéré comme sportif rémunéré (1)**

ALBERT II, Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, Salut.

Vu la loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif rémunéré, notamment l'article 2, § 1er;

Vu l'avis de la Commission paritaire nationale des sports, donné le 26 mars 2004;

Gelet op advies 37.123/1 van de Raad van State, gegeven op 27 mei 2004, met toepassing van artikel 84, § 1, eerste lid, 1o, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat de werkgevers en de sportbeoefenaars die zij tewerkstellen onverwijld op de hoogte moeten kunnen zijn van het minimumbedrag, voor de periode van 1 juli 2004 tot en met 30 juni 2005, dat een sportbeoefenaar moet verdienen om onderworpen te zijn aan de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars;

Op de voordracht van Onze Minister van Werk,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

**Artikel 1.** Het in artikel 2, § 1, van de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars bedoelde loonbedrag wordt voor de periode van 1 juli 2004 tot en met 30 juni 2005 bepaald op 7.704 euro.

**Art. 2.** Dit besluit treedt in werking op 1 juli 2004 en treedt buiten werking op 1 juli 2005.

**Art. 3.** Onze Minister van Werk is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 5 juli 2004.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Werk,

F. VANDENBROUCKE

Nota

(1) Verwijzing naar het *Belgisch Staatsblad* :

Wet van 24 februari 1978, *Belgisch Staatsblad* van 9 maart 1978.

\*



Vu l'avis 37.123/1 du Conseil d'État, donné le 27 mai 2004, en application de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1o, des lois coordonnées sur le Conseil d'État;

Considérant qu'il s'impose que les employeurs et les sportifs qu'ils occupent puissent avoir connaissance sans retard du montant minimal, pour la période allant du 1er juillet 2004 au 30 juin 2005 inclus, qu'un sportif doit gagner pour être soumis à la loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif rémunéré;

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Emploi,

Nous avons arrêté et arrêtons :

**Article 1er.** Le montant de la rémunération visé à l'article 2, § 1er, de la loi du 24 février 1978 relative au contrat de travail du sportif rémunéré est fixé, pour la période allant du 1er juillet 2004 au 30 juin 2005 inclus, à 7.704 euros.

**Art. 2.** Le présent arrêté produit ses effets le 1er juillet 2004 et cessera d'être en vigueur le 1er juillet 2005.

**Art. 3.** Notre Ministre de l'Emploi est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le 5 juillet 2004.

ALBERT

Par le Roi :

Le Ministre de l'Emploi,

F. VANDENBROUCKE

Note

(1) Référence au *Moniteur belge* :

Loi du 24 février 1978, *Moniteur belge* du 9 mars 1978.

58674 BELGISCH STAATSBLAD — 03.08.2004 — MONITEUR BELGE

## **Bijlage 5: Decreet Martens**

24 JULI 1996. - Decreet tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar.

**Bron :** VLAAMSE GEMEENSCHAP

**Publicatie :** 12-09-1996

**Inwerkingtreding :** 01-01-1997

**Dossiernummer :** 1996-07-24/49

**Artikel 1.** Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 127 van de grondwet.

**HOOFDSTUK I.** - Definities.

**Art. 2.** Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

1. sportmanifestatie : elk initiatief tot sportbeoefening met recreatieve, competitieve of demonstratieve doeleinden in georganiseerd verband;
2. niet-professionele sportbeoefenaar : de sportbeoefenaar die zich voorbereidt op of deelneemt aan een sportmanifestatie en daarvoor geen arbeidsovereenkomst heeft aangegaan in het kader van de wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaar;
3. sportvereniging : elke vereniging die bij overeenkomst of krachtens haar statuten hoofdzakelijk tot doel heeft sportmanifestaties te organiseren;
4. sportfederatie : groepering van sportverenigingen die bij overeenkomst of krachtens haar statuten hoofdzakelijk tot doel heeft sportmanifestaties te organiseren;
5. opgezegde sportvereniging : de sportvereniging waarbij de niet-professionele sportbeoefenaar gedurende het voorbije sportseizoen aangesloten was en waarmee de overeenkomst is opgezegd;
6. Hoge Raad : de Vlaamse Hoge Raad voor de Sport, opgericht bij het decreet van 23 juli 1992 houdende oprichting van een Vlaamse Hoge Raad voor de Sport.

**HOOFDSTUK II.** - De vrijheidsregeling.

**Art. 3.** § 1. De niet-professionele sportbeoefenaar heeft het recht de overeenkomst tussen hem en zijn sportvereniging jaarlijks te beëindigen. Het gaat hier om de overeenkomst van lidmaatschap, waarbij de niet-professionele sportbeoefenaar bij zijn toetreden tot de sportvereniging de rechten en de plichten van dat lidmaatschap aanvaardt, voor zover deze rechten en plichten niet strijdig zijn met de bepalingen van dit decreet of met andere bepalingen van dwingend recht.

Dit gebeurt op straffe van nietigheid bij een tussen 1 juni en 30 juni ter post aangetekende brief aan de opgezegde sportvereniging en aan de sportfederatie. De poststempel van de aangetekende brief geldt als bewijs van verzending. De brief heeft uitwerking op 1 juli daaropvolgend.

De Vlaamse regering kan op verzoek van een sportfederatie de in het vorige lid bepaalde data aanpassen aan de behoeften van de betrokken sporttak, voorzover de nieuwe opzeggingsperiode ten minste één maand bedraagt. (NOTA van Justel : voor de aanpassing van deze data, zie de uitvoeringsbesluiten van het onderhavig decreet.)

De sportverenigingen en de sportfederaties zijn verplicht de gevolgen te erkennen van een regelmatige beëindiging van de overeenkomst door de niet-professionele sportbeoefenaar. Zij moeten ook de vrije keuze van aansluiting bij een nieuwe sportvereniging door de niet-professionele sportbeoefenaar eerbiedigen.

§ 2. De betaling van enige vergoeding onder welke vorm of benaming dan ook, bij de regelmatige beëindiging van een overeenkomst tussen een niet-professionele sportbeoefenaar en zijn sportvereniging, naar aanleiding van of gekoppeld aan de overgang van de niet-professionele sportbeoefenaar van de opgezegde sportvereniging naar een andere vereniging, is verboden. Dit is evenzeer het geval wanneer de niet-professionele sportbeoefenaar zijn overeenkomst regelmatig beëindigt om naar een

andere sportvereniging over te gaan en daar een professioneel statuut aanneemt.

§ 3. Interne reglementen van de sportfederaties, die onder meer bepalingen bevatten over de voorwaarden en de wijze van aansluiting, de opleiding en de financiering van de opleiding en de algemene werking van de federatie en de sportverenigingen, mogen niet in strijd zijn met de vrijheidsregeling zoals bepaald in dit artikel.

#### **HOOFDSTUK III.** - Waarborgen.

**Art. 4.** Nietig is elke bepaling van een reglement of een overeenkomst die ertoe strekt - in strijd met dit decreet en met de uitvoeringsbesluiten ervan - de rechten van de niet-professionele sportbeoefenaar aan te tasten of hem zwaardere verplichtingen op te leggen.

**Art. 5.** De overeenkomst van een minderjarige sportbeoefenaar met een sportfederatie of een sportvereniging moet op straffe van nietigheid worden vastgesteld door een geschreven stuk dat medeondertekend is door de wettige vertegenwoordiger van de minderjarige.

De sportverenigingen en de sportfederaties hebben de plicht om bij de aansluiting van een lid, op de keerzijde van de aansluitingskaart te vermelden waar en hoe de volledige reglementen van de sportvereniging kunnen worden geraadpleegd.

Tevens krijgt het nieuwe lid bij zijn aansluiting een bondige samenvatting van de reglementen van de federatie inzake de vrijheidsregeling, met inzonderheid de overeenkomstig artikel 3, § 1, na te leven opzeggingsperiode, en de disciplinaire maatregelen, alsmede van de verzekeringsovereenkomsten, inzonderheid inzake ongevallen en aansprakelijkheid, die ten behoeve van de sportbeoefenaars zijn aangegaan. Wijzigingen worden schriftelijk aan de sportbeoefenaar meegedeeld. Het nieuwe lid wordt ook ingelicht over de waarborgen die dit decreet de niet-professionele sportbeoefenaar biedt.

**Art. 6.** Elk concurrentiebeding moet als niet-geschreven worden beschouwd.

**Art. 7.** Iedere overeenkomst tot arbitrage, gesloten vóór het ontstaan van een geschil waartoe de toepassing van dit decreet aanleiding kan geven, is van rechtswege nietig.

#### **HOOFDSTUK IV.** - De tuchtregeling.

**Art. 8.** De disciplinaire procedure en de maatregelen in de statutaire, reglementaire en contractuele bepalingen van de sportfederatie of de sportvereniging moeten de rechten van de verdediging van de niet-professionele sportbeoefenaar waarborgen. Deze waarborg is van toepassing voor zover het een tuchtregeling betreft die niet voorgeschreven is door het decreet van 27 maart 1991 inzake medisch verantwoorde sportbeoefening. De waarborg houdt onder meer in :

1° dat de organen die bevoegd zijn om disciplinaire maatregelen uit te spreken, samengesteld zijn uit een of meer personen die op geen enkele wijze een persoonlijk belang hebben bij de zaak noch betrokken zijn geweest bij het voorafgaand onderzoek;

2° dat de zittingen openbaar zijn, tenzij op verzoek van de niet-professionele sportbeoefenaar beslist wordt met gesloten deuren zitting te houden of de openbaarheid gevaar oplevert voor de openbare orde of de goede zeden ;

3° dat de procedure rekening houdt met de jeugdige leeftijd van vele niet-professionele sportbeoefenaars en ter zake aangepaste maatregelen bevat;

4° dat degene die tuchtrechtelijk vervolgd wordt, ongeacht zijn leeftijd, minstens :

a) schriftelijk en persoonlijk op de hoogte wordt gesteld van de ten laste gelegde feiten ;  
b) het recht heeft om, na afloop van het onderzoek, eventueel in tegenwoordigheid van of vertegenwoordigd door een raadsman alle stukken van het dossier in te zien;

c) het recht heeft om zich bij zijn verschijning voor de instanties die bevoegd zijn om disciplinaire maatregelen uit te spreken, te laten bijstaan of vertegenwoordigen door een raadsman van zijn keuze;

d) het recht heeft om zich te laten bijstaan door een tolk als hij de Nederlandse taal niet begrijpt of niet spreekt;

e) het recht heeft om gehoord te worden, zijn middelen van verdediging voor te dragen en aanvullende onderzoeksmaatregelen te vragen;

5° dat de disciplinaire maatregelen uitgesproken worden bij gemotiveerde beslissing en vatbaar zijn voor hoger beroep bij een beroepsinstantie die minstens uit drie personen bestaat.

#### **HOOFDSTUK V. - Controle- en strafmaatregelen.**

**Art. 9.** § 1. Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de ambtenaren die de Vlaamse regering aanwijst toezicht op de uitvoering van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan. Deze ambtenaren hebben, voor wat het toezicht op de naleving van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten betreft, de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie.

De sportverenigingen en de sportfederaties, en meer in het bijzonder de personen die wettelijk, statutair of feitelijk de bevoegdheid hebben om de sportvereniging of de sportfederatie te vertegenwoordigen zijn ertoe gehouden hun volledige medewerking bij dit toezicht te verlenen.

§ 2. Om hun opdracht van toezicht uit te voeren, mogen de ambtenaren bedoeld in § 1 :

1° elk onderzoek instellen en alle inlichtingen inwinnen die zij noodzakelijk achten om zich ervan te vergewissen dat de bepalingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten worden nageleefd;

2° alle personen ondervragen over alle feiten die nuttig zijn voor de uitoefening van het toezicht;

3° inzage en afschrift nemen van alle documenten die vereist zijn om de bij dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten bepaalde opdracht te vervullen en ze tegen ontvangstbewijs in beslag nemen.

§ 3. De aangewezen ambtenaren hebben, voorzien van de passende legitimatiebewijzen, toegang tot alle lokalen van de sportvereniging en de sportfederatie die beschouwd kunnen worden als plaatsen toegankelijk voor het publiek. Tot de bewoonde lokalen hebben zij slechts toegang tussen vijf uur 's morgens en negen uur 's avonds en wanneer de rechter in de politierechtbank daartoe vooraf toestemming heeft gegeven.

§ 4. De aangewezen ambtenaren kunnen bij de uitvoering van hun opdracht de bijstand vorderen van de gemeentepolitie of de rijkswacht.

§ 5. De aangewezen ambtenaren stellen de overtredingen vast door middel van processen-verbaal die bewijs leveren zolang het tegendeel niet bewezen is. Deze processen-verbaal worden binnen zeven dagen, te rekenen van de datum van de vaststelling van de overtreding, aan de Vlaamse regering gezonden. De Vlaamse regering stuurt hiervan binnen veertien dagen, te rekenen van de datum van de vaststelling van de overtreding, een eensluidend verklaard afschrift aan de procureur des Konings en aan de overtreder.

**Art. 10.** § 1. Als een sportvereniging of een sportfederatie een of meer bepalingen van dit decreet niet naleeft, zal de Vlaamse regering haar aanmanen deze bepalingen na te volgen, naar gelang van het geval binnen een termijn van acht dagen tot zes maanden.

§ 2. Na advies van de Hoge Raad over de aard van de op te leggen sanctie, kan de Vlaamse regering aan elke sportvereniging of sportfederatie die binnen de gestelde termijn geen gevolg geeft aan de in § 1 bedoelde aanmaning, een of meer van de hiernavolgende sancties opleggen, nadat de vereniging of federatie de gelegenheid heeft gekregen om haar standpunt te verantwoorden en zich te verdedigen :

1° de verplichte openbaarmaking, op kosten van de sportvereniging of van de sportfederatie, van de aanmaning en in voorkomend geval van de hierna genoemde sancties. Dit dient te gebeuren door aanplakking op de door de Vlaamse regering te bepalen plaatsen en door opname in minstens vijf kranten of weekbladen die zij aanwijst;

2° het verbod dat onverschillig welk openbaar bestuur gedurende een periode van ten

hoogste drie jaar volgend op de sanctie subsidies van welke aard ook zou toekennen aan de sportvereniging of de sportfederatie;

3° het verbod voor de sportvereniging of de sportfederatie om gedurende een termijn van minstens één maand en hoogstens zes maanden sportmanifestaties te organiseren binnen het geheel of een gedeelte van de Vlaamse Gemeenschap;

4° het opleggen van een geldboete die naar gelang van het geval per overtreding kan variëren van 10.000 fr. tot 100.000 fr. voor een sportvereniging, en van 100.000 fr. tot 1.000.000 fr. voor een sportfederatie.

§ 3. Alle overheden zijn verplicht aan de sportvereniging of de sportfederatie, bedoeld in § 2, 3b, elke vergunning om sportmanifestaties te houden te weigeren of in te trekken.

**Art. 11.** § 1. Met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zesentwintig tot tweeduizend frank of met één van die straffen alleen worden gestraft :

1° de personen die wettelijk, statutair of feitelijk bevoegd zijn om de sportvereniging of de sportfederatie te vertegenwoordigen en die weigeren de gevolgen te erkennen van de regelmatig ingestelde procedure tot beëindiging van de overeenkomst tussen de sportbeoefenaar en zijn sportvereniging, zoals bepaald in artikel 3, § 1;

2° de personen die wettelijk, statutair of feitelijk bevoegd zijn om de sportvereniging of de sportfederatie te vertegenwoordigen, en die het verbod tot het betalen van enige vergoeding, in welke vorm of benaming ook, genoemd in artikel 3, § 2 overtreden;

3° de personen die wettelijk, statutair of feitelijk bevoegd zijn om de sportvereniging of de sportfederatie te vertegenwoordigen en die zich schuldig maken aan het niet toestemmen in, het misleiden van of het zich verzetten tegen het toezicht bepaald in artikel 9.

§ 2. Poging tot één van de wanbedrijven in § I wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met een geldboete van zesentwintig frank tot vijfhonderd frank of met één van die straffen alleen.

§ 3. In geval van herhaling binnen twee jaar vanaf de datum waarop de veroordeling wegens een wanbedrijf zoals bepaald in § 1 of § 2 in kracht van gewijsde is getreden, worden de in § 1 of § 2 bepaalde straffen verdubbeld.

**HOOFDSTUK VI.** - Opheffings- en slotbepalingen.

**Art. 12.** Opgeheven worden :

1° het decreet van 25 februari 1975 tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar;

2° het koninklijk besluit van 24 maart 1978 houdende uitvoering van het decreet van de cultuurraad voor de Nederlandse cultuurgemeenschap van 25 februari 1975 tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar.

**Art. 13.** De sportverenigingen of de sportfederaties die ter uitvoering van het artikel 3 van het decreet van 25 februari 1975 tot vaststelling van het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar een aanpassing hebben gekregen van de periodes, blijven deze aangepaste periodes behouden, met dien verstande dat de begindatum van de opzeggingstermijn onveranderd blijft en dat vanaf dan de absolute duur van de aansluitende periodes in overeenstemming wordt gebracht met het bepaalde in artikel 3, § 1.

**Art. 14.** Dit decreet treedt in werking op 1 januari 1997.

Kondigen dit decreet af, bevelen dat het in het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt. Brussel, 24 juli 1996.

De minister-president van de Vlaamse regering,

L. VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

L. MARTENS

## Aanhef

[Tekst](#)[Inhoudstafel](#)[Begin](#)

Het Vlaams Parlement heeft aangenomen en Wij, Regering, bekrachtigen hetgeen volgt :

## Wijziging(en)

[Tekst](#)[Inhoudstafel](#)[Begin](#)

--GEWIJZIGDDOOR--

**BEELD :**

MINISTERIEEL BESLUIT VAN 12-05-2004 GEPUBL. OP 15-06-2004

(GEWIJZIGD ART. : 3)

**Bijlage 6: Art. 9 en 10 van het decreet**  
**van de niet-professionele**  
**sportbeoefenaar in Wallonië**

**26 APRIL 1999. - Decreet tot organisatie van de sport in de Franse Gemeenschap (VERTALING). - (NOTA : Raadpleging van vroegere versies vanaf 23-12-1999 en tekstbijwerking tot 30-01-2004.)**



**Bron :** FRANSE GEMEENSCHAP

**Publicatie :** 23-12-1999

**Inwerkingtreding :** 01-01-2000 (ART. 1) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 4 - ART. 7) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 9 - ART. 10) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 15,1\$ - ART. 15,21\$) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 15,23\$ - ART. 15,25\$) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 16 - ART. 28) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 30 - ART. 33) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 35 - ART. 47) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 51,L2 - ART. 51,L3) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 53,1\$,a - ART. 53,1\$,b) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 53,1\$,d - ART. 53,5\$) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 54,L1) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 63,L2) \*\*\* 01-01-2000 (ART. 64)

**Dossiernummer :** 1999-04-26/89

#### Afdeling V. - De overgang.

**Art. 9.** Ieder Lid heeft het recht elk jaar een einde te stellen aan zijn aansluiting bij een club op het einde van de overgangperiode die statutair door de federatie wordt bepaald. Die periode mag niet korter zijn dan 30 kalenderdagen.

Lid 1 is niet van toepassing op het lid dat aan zijn club door een arbeidsovereenkomst van beperkte duur gebonden is waarvan de termijn langer is dan deze van het aansluitingscontract.

**Art. 10.** § 1. De overgang van een lid van een club naar een andere is verplicht vrij van elke overgangspremie, ongeacht de aard ervan.

§ 2. Er mag enkel een vormingsvergoeding worden geëist, waarbij rekening wordt gehouden met de duur van de vorming alsook met de werkelijke kosten die daardoor werden opgelopen, voor zover de federatie het principe ervan in haar statuten heeft opgenomen met inzonderheid het onderscheid volgens de leeftijdscategorieën waarop zij van toepassing is, voor zover zij de werkelijke, volledige of gedeeltelijke terugstorting van die vergoeding heeft gewaarborgd aan de clubs die de vorming hebben verzekerd en voor zover zij de bedragen voor die vorming objectief heeft vastgesteld.

Het bedrag ervan mag in geen geval rekening houden met het sportniveau van de getransfereerde leden en mag slechts eenmaal geëist worden voor eenzelfde vorming.

Het bedrag van de vormingsvergoeding moet uitsluitend aan de vormingsclubs of aan de federaties ten goede komen en moet ingeschreven worden in de begroting bepaald voor de opleiding.

In afwachting van een beslissing van de bevoegde overheid, kunnen de eventuele geschillen die over de vormingsvergoeding zouden kunnen rijzen niet beletten dat een lid naar zijn wens getransfereerd wordt.

**Bijlage 7: Art. 35 van de**  
**arbeidsovereenkomstenwet van 3 juli**  
**1978**

3 JULI 1978. - Wet betreffende de arbeidsovereenkomsten

**[Art. 35.](#)** Elke partij kan de overeenkomst zonder opzegging of vóór het verstrijken van de termijn beëindigen om een dringende reden die aan het oordeel van de rechter wordt overgelaten en onverminderd alle eventuele schadeloosstellingen.

Onder dringende reden wordt verstaan de ernstige tekortkoming die elke

**professionele samenwerking tussen de werkgever en de werknemer onmiddellijk en definitief onmogelijk maakt.**

**Ontslag om een dringende reden mag niet meer zonder opzegging of vóór het verstrijken van de termijn worden gegeven, wanneer het feit ter rechtvaardiging ervan sedert ten minste drie werkdagen bekend is aan de partij die zich hierop beroept.**

**(Alleen de dringende reden waarvan kennis is gegeven binnen drie werkdagen na het ontslag kan worden aangevoerd ter rechtvaardiging van het ontslag zonder opzegging of vóór het verstrijken van de termijn.**

**Op straffe van nietigheid, geschiedt de kennisgeving van de dringende reden hetzij bij een ter post aangetekende brief, hetzij bij gerechtsdeurwaardersexploot.**

**Deze kennisgeving kan ook geschieden door afgifte van een geschrift aan de andere partij.**

**De handtekening van deze partij op het duplicaat van dit geschrift geldt enkel als bericht van ontvangst van de kennisgeving.**

**De partij die een dringende reden inroept, dient hiervan het bewijs te leveren; bovendien moet zij bewijzen dat zij de termijnen voorzien in het derde en vierde lid geëerbiedigd heeft.) <W 1985-07-18/33, art. 7, 011>**

## **Bijlage 8: Mening van een deskundige**

## **Bijlage 9: Zaak Davy De Beule**

## **Bijlage 10: Voorstel van Ivo Belet**